

Maailman lapset kylään -tapahtumien projektipäällikkönä toimiminen

Saksanen, Anni

Laurea-ammattikorkeakoulu
Laurea Leppävaara

**MAAILMAN LAPSET KYLÄÄN -TAPAHTUMIEN
PROJEKTIPÄÄLLIKKÖNÄ TOIMIMINEN**

Anni Saksanen
Palvelujen tuottaminen
ja johtaminen
Opinnäytetyö
Toukokuu, 2009

Anni Saksanen

MAAILMAN LAPSET KYLÄÄN -TAPAHTUMIEN PROJEKTIPÄÄLLIKKÖNÄ TOIMIMINEN

Vuosi 2009 Sivumäärä 50

Tämä toiminnallinen opinnäytetyö on kuvaus siitä, minkälainen projekti oli Maailman lapset kylään -tapahtumien taustalla. Tavoitteena oli opinnäytetyön muodossa ohjata opintojakso, jossa ammattikorkeakouluopiskelijat suunnittelevat ja toteuttavat neljä palvelutapahtumaa teemalla Maailma lapset kylään, KUUMA -kuntien yläkouluilla. Projektin tarkoituksena oli lisätä yläkouluikäisten nuorten tietämystä lasten oloista ja oikeuksista Suomessa ja maailmalta.

Opinnäytetyön teoreettinen viitekehys on rakennettu projektihallinnan eri osa-alueiden ympärille. Näitä ovat projektiorganisaatio, projektin suunnittelu, toteuttaminen ja päättäminen, projektin riskit ja niiden hallinta sekä sisäinen yrittäjyys projektityöskentelyssä. Toiminnallisen osuuden suunnitelma rakennettiin teoreettisen viitekehyksen pohjalta.

Toiminnallisessa osuudessa käsitellään suunnittelun vaiheita, projektipäällikön roolia ohjauksessa sekä varsinaisen toteutuksen kulkua. Toimintaa kuvataan projektipäällikön, eli opinnäytetyön tekijän näkökulmasta. Viimeisessä luvussa arvioidaan projektin onnistumista ja pohditaan kehitysehdotuksia kyseiselle opintojaksolle. Arviointi koostuu arvioinnistani projektipäällikkönä, sekä palvelutapahtuman tuottaneiden opiskelijoiden antamasta palautteesta.

Asiasanat: Kouluyhteistyö, projektityö, projektinhallinta, palvelutapahtuma

Anni Saksanen

WORKING AS A PROJECT MANAGER IN INVITING OVER THE CHILDREN OF THE WORLD -EVENTS

Year	2009	Pages	50
------	------	-------	----

This functional Bachelor's thesis is a description of a project called Inviting over the children of the world- events. The purpose of this thesis was to direct a study module, where poly-technic students conceived and carried out four service events with the theme Inviting over the children of the world. These events took place in secondary schools in the area of KUUMA-boroughs. The purpose was also to increase the knowledge of young students in secondary schools about children's conditions and rights in Finland and around the world.

The theoretical part is based on theory around project management. More specifically it includes research about project organisation, planning, carrying through and finishing a project, risk managing and meaning of intrapreneurship in project working. The author of this thesis was the project manager herself. The plan of the functional part in this thesis was built based on the theoretical part.

The functional part of this thesis is about the role of project manager who was guiding this study module. It informs about the role of the project manager in the planning and in the execution phases of the actual project and also gives a detailed description of the project. The description is written from the perspective of the project manager. The last chapter of the thesis consist of project evaluation and the development proposals for the study module in question. The evaluation consists of self-evaluation of the author as a project manager and of the feedback that students gave considering the study module and the guidance given in it.

Key words: School cooperation, project work, project management, service event.

SISÄLLYS

1 JOHDANTO	7
2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA RAJAUS.....	8
3 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA.....	10
3.1 Maailman lapset kylään	10
3.2 Laurea ja Matkailun koulutusohjelma	11
4 PROJEKTIN HALLINTA	13
4.1 Projektioorganisaatio ja projektipäällikön tehtävät.....	14
4.2 Projektin suunnittelu	15
4.3 Projektissa toimiminen.....	18
4.3.1 Toteutusprojekti	19
4.3.2 Työskentelymuodot	19
4.3.3 Projektiviestintä	20
4.4 Projektin päättäminen	20
4.5 Projektin riskit ja niiden hallitseminen	21
4.6 Sisäinen yrittäjyys projektityöskentelyssä	22
5 MAAILMAN LAPSET KYLÄÄN PROJEKTIEEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS LAUREASSA 2008	23
5.1 Suunnittelu keväällä 2008	23
5.2 Suunnittelu syksyllä 2008	23
5.3 Riskianalyysi	24
5.4 Projektipäällikön tehtävä hankkeessa	25
5.5 Projektin käynnistäminen	25
5.6 Projektin eteneminen	26
5.6.1 Tehtävänannot.....	27
5.6.2 Projektissa toimiminen.....	29
5.6.3 Projektin tapahtumien toteutus.....	30
5.7 Projektin päättämisen vaihe	31
5.8 Sisäinen yrittäjyys projektissa	32
6 ARVIOINTI JA POHDINTA	34
6.1 Prosessin arviointi	34
6.2 Tuotoksen arviointi	36
6.3 Oman oppimisen arviointi.....	37
LÄHTEET	39
LIITTEET	41
Liite 1 Yhteistyökutsu	42
Liite 2 Lähiopetussuunnitelma	44
Liite 3 Ryhmäjako	45

Liite 4 Yrittäjän ominaisuudet	46
Liite 5 Opiskelijoiden itsearviointikysymykset	47
Liite 6 Kyselylomake	48

1 JOHDANTO

Ammattikorkeakoulussa voi toteuttaa opinnäytetyön joko toiminnallisena tai tutkimuksellisenä. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 9-10). Valitsin opinnäytetyökseksi toiminnallisen työn, sillä olen enemmän toimija- kuin tutkijapersoonana. Aloitin opinnäytetyöni suunnittelun keväällä 2008, kun sain aiheen Laurea Järvenpään Arjenpajasta. Sain tehtäväkseni toimia projektipäällikkönä ja ohjaajan roolissa Järvenpään Laurean matkailun ensimmäisen vuoden opiskelijoiden järjestämissä Maailman lapset kylään palvelutapahtumissa opintojaksolla 00001 Palvelutapahtuman tuottaminen.

KUUMA -kunnissa aloitettiin keväällä 2004 Yrittävyyttä, yrittäjyyttä ja ytyä KUUMA -kuntiin ja kouluihin (YYY) -hanke. Sen tavoitteena oli lisätä opiskelijoiden, opettajien ja palvelualojen yrittäjien tietämystä yrittäjyyskasvatuksesta ja lisätä yhteistyötä näiden tahojen välillä Keski-Uudellamaalla. (Järvenpään yrittäjät www-dokumentti.) Opinnäytetyöni oli osa Laurean yhteistyötä tässä hankkeessa. Opinnäytetyöni toimi starttina monivuotiseen yhteistyöhön Laurean ja KUUMA -kuntien yläkoulujen välillä, YYY -hankkeessa. KUUMA -kuntien kumppanuusverkosto koostuu Järvenään, Keravan, Mäntsälän, Nurmijärven, Pornaisten ja Tuusulan kunnista (KUUMA, www-dokumentti).

Minun opinnäytetyönäni oli siis toimia projektipäällikkönä isomman hankkeen osa-projektissa. Projektipäällikkönä toimenkuvaani kuului projektin hallinta, ja tehtävänäni oli valvoa, että projekti etenee sovitusti ja pysyy aikataulussa. Projektilla tarkoitetaan ihmisjoukkoa tai muita resursseja, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää. Projektin hallinta on suunnittelua, päätöksentekoa, toimeenpanoa, ohjausta, koordinointia, valvontaa, suunnan näyttämistä sekä ihmisten johtamista. (Ruuska 2007, 18, 30-33.)

Laurea Järvenpään matkailun koulutusohjelman ensimmäisen vuoden opiskelijat toteuttivat minun ohjauksessani Maailman lapset kylään -tapahtumat neljällä KUUMA -kunnan yläkoululla, jotka olivat Tuusulan Hyökkälän-, Järvenpään Koivusaaren-, Keravan Sompion- ja Mäntsälän Ehnroosin koulu. Yhtenä teemana tapahtumissa oli lasten oikeudet meillä ja maailmalla, jonka perusteella tapahtumien toteutuspäiväksi valittiin lapsen oikeuksien päivä eli 20.11.2008.

2 OPINNÄYTETYÖN TAVOITE, TARKOITUS JA RAJAUS

Ammattikorkeakoulun toiminnallinen opinnäytetyö on yhdistelmä käytännön toteutusta ja sen raportointia. Toiminnallinen opinnäytetyö tavoittelee ammatillisessa kentässä monia asioita. Sen tarkoituksena on havainnollistaa käytännön toiminnan ohjeistamista, opastamista, toiminnan järjestämistä tai järjeistämistä. Toiminnallinen opinnäytetyö on vaihtoehto ammattikorkeakoulun tutkimukselliselle opinnäytetyölle. Toiminnallinen opinnäytetyö voi olla alasta riippuen esimerkiksi ohje tai opastus, tai jonkunlaisen tapahtuman toteutus kuten messuosasto tai näyttely. Opinnäytetyön tulee olla käytännön läheinen ja sen tulee osoittaa riittävää hallintaa alan tietoihin ja taitoihin. (Vilka & Airaksinen 2003, 9-10.)

Projektityyppisissä opinnäytetyöissä on suotavaa, että työelämälähtöisyyden takia toteutettaisiin kolmikantaperiaatetta. Tällä tarkoitetaan sitä, että alusta asti suunnitteluun osallistuu opiskelijan lisäksi opinnäytetyön ohjaaja ja työelämän edustaja. (Vilka & Airaksinen 2003, 47-49.) Ennen varsinaisen toteutuksen alkamista tapasin myös Tuula Ilvosen, joka toimii projektipäällikkönä Keski-Uudenmaan kehittämiskeskuksessa (KEUKE) yrittäjyyskasvatuksen parissa. Näin ollen minulla oli suunnittelussa apunani ohjaavan opettajani lisäksi myös työelämän edustajia.

Projektin tavoite tulee määritellä mahdollisimman yksiselitteisesti ja konkreettiseksi. Tavoitteista tulee käydä ilmi, mitä projektilla saavutetaan. Selkeän tavoitteen määrittely on projektille tärkeä osa, sillä ilman selkeää tavoitetta ei projektia voida aloittaa. (Karlsson & Martala 2002, 63.)

Opinnäytetyöni tavoitteena oli toteuttaa projektipäällikön roolissa Palvelutapahtuman tuottaminen opintojakso syksyllä 2008 aloittaville Järvenpään Laurean matkailun koulutusohjelman opiskelijoille. Tavoitteena oli luoda kokonaisuus, josta uudet opiskelijat oppivat mahdollisimman paljon, siitä on lisähyötyä sen kohteelle, eli yhteistyökouluille ja ainutkertainen kokemus minulle toimia projektipäällikkönä moniulotteisessa projektissa. Tavoitteena oli ohjata opiskelijat toteuttamaan palvelutapahtuma, joka olisi opettavainen niin sen toteuttaville opiskelijoille kuin siellä vieraileville koululaisille. Teemana tapahtumissa oli esimerkiksi lasten oikeudet meillä ja maailmalla, joten tarkoituksena oli lisätä koululaisten tietämystä kyseisestä aiheesta. Ammatillisen osaamisen kehittyminen ja syventyminen johtamisessa ja projektityöskentelyssä olivat minulle tärkeitä tavoitteita. Asetin itselleni tavoitteeksi myös sen, että tämän projektin myötä oppisin luottamaan enemmän omaan ammatilliseen osaamiseeni.

Opinnäytetyöni toimi starttina monivuotiseen yhteistyöhön KUUMA -kuntien yläkoulujen kanssa. Kutsuessani kouluja mukaan Maailma lapset kylään tapahtumien järjestämiseen (Liite1) informoin heitä myös tulevista yhteistyön osa-alueista. Esimerkkinä Peda-net verkkoon tuotettava yrittäjyysmateriaali, jota Laurean opiskelijat tuottavat yläkoulujen käyttöön suomen ja ruotsin kielellä. Mukaan lähteneet neljä yläkouluu ovat siis tietoisia yhteistyön mahdollisesta jatkumisesta, mikäli he ovat siihen itse halukkaita. Myös tulevat yhteistyöhankkeet toimivat YYY -hankkeen alaisuudessa.

Lopulliseksi tehtäväkseni tuli siis toimia projektipäällikkönä ja ohjaajan roolissa Järvenpään Laurean matkailun ensimmäisen vuoden opiskelijoiden järjestämissä Maailman lapset kylään palvelutapahtumissa opintojaksolla 00001 Palvelutapahtuman tuottaminen. Opinnäytetyöni oli työelämälähtöisesti toteutettu ohjausprosessi. Järvenpään Laureassa on toteutettu tämän tyyppisiä opinnäytetöitä aikaisemminkin. Tehtäviini kuului yhteistyökoulujen hankinta, lähiopetussuunnitelman tekeminen, opiskelijoiden ohjaus opintojakson edetessä, yhteydenpito KEUKE:n yhteyshenkilöön, linkkinä toimiminen opiskelijoiden ja lehtoreiden välillä sekä osallistuminen arvosanojen määrittämiseen.

Toiminnallisissa opinnäytetöissä on usein riskinä se, että se laajenee mittavammaksi kuin opintopistemäärä edellyttää. Tämän takia rajaus kannattaa tehdä mahdollisimman selkeästi. (Vilkkä & Airaksinen 2003, 18.) Alun perin suunnittelimme, että opinnäytetyöhöni olisi kuullut myös muita osioita YYY - hankkeesta. Työ rajattiin kuitenkin koskemaan vain Maailman lapset kylään - tapahtumia.

3 OPINNÄYTETYÖN TAUSTAA

Kaikissa projekteissa on tärkeää tehdä taustaselvitys. Tämän tarkoituksena on selventää lähtökohtatilannetta, tarpeita ja näkemyksiä sekä muita prosesseja, jotka saattavat uuteen projektiin vaikuttaa. Taustaselvityksen avulla varmistetaan projektin realistisuus ja rajausta. Taustaselvityksen avulla tunnustetaan myös tekijät, jotka vaikuttavat projektin kestävyys- ja hyödynnettävyyteen. (Silfverberg 2007, 49.)

Keväällä 2004 KUUMA -kuntien sivistystoimen edustajille esiteltiin Yrittävyyttä, yrittäjyyttä ja ytyä KUUMA -kuntiin ja kouluihin (YYY) -hanke. Hanke käynnistettiin tavoitteenaan lisätä opiskelijoiden, opettajien ja palvelualojen yrittäjien tietämystä yrittäjyyskasvatuksesta ja lisätä yhteistyötä näiden tahojen välillä Keski-Uudellamaalla. Järvenpäässä projektin toteutuksen aloitti Laurea -ammattikorkeakoulu. (Järvenpään yrittäjät www-dokumentti.)

Hankkeen ensimmäinen vaihe eli kartoitusvaihe toteutettiin yhteistyössä Diakonia-ammattikorkeakoulun Järvenpään yksikön, Järvenpään kaupungin sivistystoimen ja sen eri oppilaitosten sekä Järvenpään yrittäjät ry:n ja palveluyrittäjien kanssa. Kumppanina oli myös Taloudellinen Tiedotustoimisto (TAT) ja sen Keski-Uudellamaalla toteuttama Teollisuuden nuoriso-ohjelma (Backstage). Laurea keskittyi omassa hankkeessaan palveluliiketoimintaan ja -organisaatioihin ja TAT puolestaan teollisuusyrityksiin. (R. Tulla, henkilökohtainen tiedonanto 10.05.2008.)

Vuonna 2005 hankkeessa tehtiin kartoitukset yrittäjyyskasvatuksen nykytilasta ja sen kehittämistarpeista Järvenpään kaupungin kolmessa yläkoulussa, lukiossa ja neljässä ammatillisessa oppilaitoksessa. Samoista aiheista tehtiin myös kysely Järvenpään palvelualan yrityksille. Saatut tulokset raportoitiin opinnäyte- ja projektitöinä. Hanketta jatkettiin keväällä 2006 Järvenpään lukion kanssa edellä mainitun kartoitusvaiheen tuloksien perusteella. Laurean opiskelijat yhdessä Diakonia-ammattikorkeakoulun Järvenpään yksikön opiskelijoiden kanssa suunnittelivat ja toteuttivat vapaavalintaisen yrittäjyyskurssin. Yhteistyökumppanina mukana oli Järvenpään Yrittäjät ry. (R. Tulla, henkilökohtainen tiedonanto 10.05.2008.)

3.1 Maailman lapset kylään

YYY-hankkeen puitteissa päätettiin ottaa osaa Mäntsälän Riihenmäen koulun kehittämään ja aikaisemmin toteuttamaan tapahtumaan nimeltä Maailman lapset kylään. Kyseisen projektin aikana oppilaat tutustuivat lasten arkeen, juhlaan ja kulttuuriin ympäri maailmaa. Projektin tavoitteena oli tarkastella ennakkoluuloja ja stereotyyppioita vieraista kulttuureista ja muuttaa rasismia arvostukseksi muita kulttuureja kohtaan. Projektissa yhdistettiin historian, maantie-

don, uskonnon, kotitalouden ja kielten opetusta. Projektissa oppilaat ottivat selvää yhden maan tavoista, uskonnoista, yhteiskunnasta ja kulttuurista ja tämän avulla kehittivät lapsen tarinan. Projektissa oli mukana myös kansainvälisiä yhteistyökouluja. (T. Ilvonen, henkilökohtainen tiedonanto 18.9.2008.)

Yhdistyneet kansakunnat hyväksyivät Unicefin aloitteesta tehdyn Lapsen oikeuksien julistuksen 20.11.1959. Tämä päivämäärä valittiin viralliseksi Lapsen oikeuksien päiväksi ja lisättiin kalenteriin vuonna 2002. (Yle oppiminen - www-dokumentti.) Lapsen oikeuksien päivä oli yhtenä perustana Maailman Lapset kylään -projektille. Valitsimme tämän päivän eli 20.11.2008 myös Laurean palvelutapahtumien toteutuspäiväksi.

Lapsen oikeuksien julistus edelsi nykyistä Lapsen oikeuksien sopimusta. Sopimuksessa on käsitelty asioita siitä mitä oikeuksia kaikilla lapsilla pitäisi olla ihonväriin, sukupuoleen, kieleen, uskontoon, poliittisiin mielipiteisiin, kansallisuuteen, etniseen tai sosiaaliseen alkuperään, varallisuuteen, vammaisuuteen tai syntyperään katsomatta. (Unicef- www-dokumentti.)

Lapsen oikeuksien sopimus koskee kaikkia alle 18-vuotiaita. Kyseessä on maailman laajimmin ratifioitu ihmisoikeussopimus, jonka ulkopuolelle jäävät vain Yhdysvallat ja Somalia. Suomessa sopimus on tullut voimaan vuonna 1991. Suomessa vuonna 2006 tehdyn tutkimuksen mukaan yläkoululaiset tuntevat lapset oikeudet heikosti. (Unicef- www-dokumentti.)

3.2 Laurea ja Matkailun koulutusohjelma

Laurea on Suomen neljänneksi suurin ammattikorkeakoulu. Laurealla on seitsemän toimipistettä Uudellamaalla ja Itä-Uudellamaalla. Laureassa on n. 8000 opiskelijaa ja sen palveluksessa n. 500 henkilöä. Laurea toteuttaa työelämälähtöistä koulutusta, aluekehitystä ja t&k-toimintaa Learning by Developing (LbD)-toimintamallilla. Laurea tuottaa uutta osaamista palveluinnovaatioiden kautta. (Tietoa Laureasta- www-dokumentti.)

Laureassa pedagogisena innovaationa käytetään Learning by Developing (LbD) -toimintamallia. Tämän mallin lähtökohtana toimivat aidot työelämään kuuluvat ja käytäntöä uudistavat kehittämishankkeet, jotka edellyttävät yhteistyötä opettajien, opiskelijoiden ja työelämäosaajien välillä. Parhaimmillaan tuotetaan uutta osaamistietoa, jolloin Laurean strategia olla tutkiva ja kehittävä ammattikorkeakoulu toteutuu. Laurean kokonaistehtävänä on toteuttaa kolmea perustehtävää: pedagogista tehtävää, aluekehitys- sekä tutkimus- ja kehittämistoimintaa kiinteästi niitä toisiinsa sitoen. (Laurean esittely- www-dokumentti.)

Laureassa opiskelija kasvaa tutkittuun tietoon perustuvissa, oikeissa työelämän hankkeissa perusosaajasta työelämän kehittäjäksi ja pystyy valmistuttuaan tekemään alallaan vaativia

asiantuntijatehtäviä (LbD 2008, www-dokumentti). Learning by Developing mahdollistaa ammatillisen osaamisen hankkimisen sekä opiskelijoille että opettajille ja parhaimmillaan kehittää yhteisissä kehittämishankkeissa myös työelämäkumppaneiden osaamista. Learning by Developingin tavoitteena on tuottaa ammatillistiedollista osaamista, kontekstin ja sen ilmiöiden ymmärtämistä, tekemisen ja kehittämisen osaamista ja erilaisten tilanteiden hallintakykyä. (Laurean pedagoginen strategia 2007, 4.) Ammattikorkeakoulujen tavoitteena on lisätä työelämälähtöistä toimintatapaa sekä aluekehitysvaikeutta edistämällä aluekehitys-, tutkimus-, ja opetustehtävässään myös yrittäjyysnäkökulmaa. (Tietoa Laureasta- www-dokumentti.)

Matkailun koulutusohjelma tähtää ammattikorkeakoulututkintoon, jonka laajuus on 210 opintopistettä ja tutkintonimike on restonomi (AMK). (Matkailun koulutusohjelma- www-muodossa.) Tutkinnossa noudatetaan Laurean toimintamallia Learning by Developing (LbD) eli kehittämispohjainen oppiminen. Opiskeleminen tapahtuu yhteistyössä aitojen hankkeiden kanssa, jolloin opiskelija kehittyy työelämän kehittäjäksi ja oman alansa asiantuntijaksi. Restonomi pystyy toimimaan vaativissa tehtävissä yrityksissä ja organisaatioissa monikulttuurisessa toimintaympäristössä. Opintoihin sisältyy hankkeiden lisäksi matkailuun ja kulttuureihin sekä liiketoimintaan ja johtamiseen liittyvää opetusta. Koulutusohjelma tukee myös ajatusta yrityksen perustamisesta. (Matkailun koulutusohjelma- www-dokumentti.)

Palvelutapahtuman järjestäminen sisällytettiin Järvenpään Laureassa 2008 syksyllä aloittaneiden opiskelijoiden opintosuunnitelmaan. Palveluiden tuottamisen ja johtamisen koulutusohjelmalle valittiin oman aiheensa ja Matkailun koulutusohjelman aloittajat, 20 opiskelijaa, toteuttivat Maailman lapset kylään -tapahtuman. Tämän projektin suunnittelun, toteuttamisen ja seurannan ohjaaminen sovittiin opinnäytetyöni aiheeksi.

4 PROJEKTIN HALLINTA

Projekti sana on peräisin latinan kielestä ja tarkoittaa ehdotusta tai suunnitelmaa. Sana tuli englannin kieleen 1300-luvun loppupuoliskolla ja suomen kieleen 1800-luvulla. Se lainattiin suomen kieleen ruotsin kielestä. (Virtanen 2000, 30.) Projekti-sanana käytetään suomen kielessä usein sanaa hanke. Hanke on kuitenkin usein laajempi käsite ja saattaa sisältää useita eri projekteja. Projektilla tarkoitetaan ihmisjoukkoa tai muita resursseja, jotka on tilapäisesti koottu yhteen suorittamaan tiettyä tehtävää. Projektilla on myös budjetti ja aikataulu. Projektin lopputulos ei ole välttämättä konkreettinen, kuten uusi tuote, vaan projektin tuotos voi olla myös esimerkiksi ratkaisu ongelmaan. (Ruuska 2007, 18-19.) Projektista tulisi saada lisäarvoa sen asettajalle sekä hyötyä sen kohteelle. Projektilla on alku ja loppu, ja se on ainutkertainen. (Rissanen 2002, 14.)

Projektin hallinta on suunnittelua, päätöksentekoa, toimeenpanoa, ohjausta, koordinointia, valvontaa, suunnan näyttämistä sekä ihmisten johtamista. Projektin hallinta on siis sekä ihmisten että asioiden johtamista. Pelkkä asioiden johtaminen ei riitä, sillä ilman ihmisten johtamisen taitoa, ei projektilla ole näkyvissä kovin valoisaa tulevaisuutta. (Ruuska 2007, 30-33.) Projekti jakautuu elinkaarensa aikana eri vaiheisiin. Nämä vaiheet ovat joko itsenäisiä tai limittyvät hieman päällekkäin. Päätyneeseen vaiheeseen saatetaan joutua palaamaan uuden vaiheen ollessa jo käynnissä (Ruuska 2007, 22-23.) Projekti koostuu viidestä vaiheesta. Vaiheet ovat tarpeen tunnistaminen, määrittely, suunnittelu, toteutus ja päättäminen. (Kettunen 2003, 41.)

Projektityyppisen työskentelyn sanotaan juontavan juurensa Egyptin pyramidien rakentamisesta, Kiinanmuurin pystyttämisestä tai Napoleonin sotaretkistä. Innovaatio ei siis suinkaan ole uusi. 2000-luvun vaihteen jälkeen projektimainen työskentelytapa ja projektien avulla organisoituminen ovat kuitenkin yleistyneet erittäin paljon. Yleistymisen johdosta voidaan jopa todeta, että projekti-sanana käyttö on yleistynyt valtavasti ja sitä käytetään toisinaan mitä kummallisimmissa tilanteissa. Projektityöskentely nähdään usein muita menetelmiä tuoksekkaampana tapana organisoida työtehtäviä nopeasti muuttuvassa toimintaympäristössä. (Virtanen 2000, 16-17.)

Projektityöskentely sisältää paradoksin. Vaikka kaikki projektit ovat osittain samanlaisia eli sisältävät aikataulun, budjetin ja resurssit ym., ovat kaikki projektit silti ainutkertaisia. Projekti tähtää tiettyyn tavoitteeseen. Kärjistettynä tämä tarkoittaa sitä, että ilman tavoitteellisuutta ei voi olla kyse projektista. (Virtanen 2000, 34.)

Projektityöskentely kouluissa juontaa juurensa 1900-luvulle. Aluksi projektityöskentely toteutettiin niin sanotusti koti-projekteina, joissa projekti suoritettiin kotona, eikä se näin ollen häirinnyt työskentelyä koulussa. 1920-luvulle tultaessa projektityöskentely löysi tiensä myös luokkahuoneisiin. Kuten yrityksissäkin projektiorganisaatioiden koko voi vaihdella hurjasti. Kouluprojekteissa tämä vaihtelu voi olla jopa yhdestä henkilöstä useamman luokan yhteisprojektiin. (Pehkonen 2001, 46-47.) Projektityöskentelyä on kokeiltu esiopetuksesta yliopistopintoihin saakka (Pehkonen 2001, 1.).

4.1 Projektiorganisaatio ja projektipäällikön tehtävät

Projektiorganisaatio muodostuu useista eri tahoista. Projektilla on asettaja, joka päättää projektin aloittamisesta, on vastuussa resursseista ja nimeää johtoryhmän. Asettajan vastuulla on myös ratkaista projektiorganisaation ja linjaorganisaation väliset mahdolliset erimielisyydet. Projektin johtoryhmä, tai pienemmissä projekteissa valvoja, nimeää projektipäällikön, vastaa projektin tavoitteiden määrittämisestä, hyväksyy projektin tuloksen ja päättää projektin loppumisesta. (Pelin, 2008, 68-69.) Projektiorganisaatioon voidaan hankkia tueksi esimerkiksi asiantuntijoita, jotta projekti sisältää tarvittavan määrän osaamista ja asiantuntijuutta (Virkki & Somermeri 2002, 4).

Projektin suunnitteluvaiheessa koottava projektiorganisaatio on tarkoitettu kertakäyttöiseksi. Projektiorganisaatio rakentuu kun perusorganisaatio delegoi tehtäviä ja antaa vastuuta ja valtuuksia tietylle ryhmälle. (Ruuska 2007, 21.) Projektiorganisaatio muodostetaan määräajaksi ja kun projekti on ohi, henkilöt siirtyvät takaisin linjaorganisaatioon. Projektin kestosta ja laajuudesta riippuu, kuinka paljon työvoimaa sen läpivientiin tarvitaan. Pienessä projektissa projektipäällikön merkitys korostuu ja johtoryhmä voi koostua jopa vain yhdestä ihmisestä. Johtoryhmän tehtävänä on valvoa projektipäällikön toimintaa. (Pelin, 2008, 65-66.)

Projektipäällikön tulee olla kohtalaisen hyvä kaikessa ja erityisen hyvä jollain alueilla. Hän ei useinkaan ole kaikkien projektin toiminta-alueiden substanssiasiantuntija, vaan pikemminkin hän toimii projektissa välittäjä ja mahdollistaja. (Virtanen 2000, 53.)

Projektipäällikölle kuuluu projektin päivittäisjohtaminen. Hän delegoi toteutusvastuuta projektiryhmälleen, jolloin vastuu tietyistä tehtävistä siirtyy. ”Projektipäällikkö ei tee vaan teettää”. Hän hoitaa ohjausprosessin tehtäviä eli suunnittelee, toimeenpanee ja valvoo projektin eri osa-alueita. Projektipäällikön on tärkeä, osata delegoida tehtäviä, ettei hänen aikansa kulu liialliseen yksityiskohtien selvittelyyn. Delegoinnissa on tärkeää muistaa antaa tarkat ohjeet, reunaehdot ja nimetä vastuuhenkilö hoidettavalle tehtävälle. (Ruuska 2007, 137-138.)

Projektipäällikön vastuulla on aikataulussa pysyminen ja lopulta tavoitteiden saavuttaminen. Projektipäällikkö on vastuussa toiminnastaan myös henkilöstölle, sillä hän toimii sekä johtajana että tiimin jäsenenä. Projektipäällikkö vaatii henkilöstöltä hyvää suorituskykyä sekä tuloksia ja lupaa näitä vastineeksi myös omalla työpanoksellaan. (Virtanen, 2000, 54-55.)

Projektipäällikkönä toimiminen vaatii henkilöltä monia luonteenpiirteitä, ominaisuuksia sekä taitoja. On tärkeää, että projektipäällikkö ymmärtää roolinsa ja kantaa vastuunsa koko projektin ajan. Projektipäällikön tulee osata käyttää sitä valtaa, jonka hän on saanut. Käytännössä se voi merkitä negatiiviseksikin koettuja asioita kuten käskyttämistä ja kieltäytymisiä. Kokonaisuutena projektipäällikön tulee omata vahva ote toimintaan, uskallusta ja rohkeutta, saavuttaakseen projektille asetetut tavoitteet. Projektipäälliköltä vaadittavia ominaisuuksia ovat päämäärätietoisuus, täsmällisyys, tarkkuus, vahva itsetunto sekä kyky johtaa useita asioita ja useita ihmisiä samanaikaisesti. Neuvottelutaitojen ja esiintymiskyvyn omaaminen ovat tärkeitä asioita. Näiden taitojen avulla projektipäällikkö vie projektia eteenpäin. Rohkeus puuttua asioihin ja sanoa tarvittaessa ei, ovat ominaisuuksia, joita ilman projektin johtaminen on usein mahdotonta. (Kettunen 2003, 29-31.)

Projektipäällikkö on kokonaisvastuussa projektista, sen suunnittelusta, toimeenpanosta ja tehtävien valvonnasta. Hän laatii projektisuunnitelman, ohjaa toimintaa, valvoo projektin edistymistä ja huolehtii dokumentoinnista. Projektipäällikön ohjaamana toimivat projektiryhmän jäsenet. He ovat tekemisistään raportointivastuussa projektipäällikölle ja projektipäällikkö taas johtoryhmälle. Projektiryhmän tärkein tehtävä on huolehtia heille asetetuista tehtävistä noudattaen annettuja standardeja. (Pelin 2008, 69-70.) Projektipäällikön tulee kannustaa ja motivoida projektiryhmää. Hän jakaa tehtäviä ja valvoo niiden suorittamista. (Pelin 2008, 265.)

4.2 Projektin suunnittelu

Projektipäällikön ensimmäisiä tehtäviä on luoda projektisuunnitelma. Projektisuunnitelmasta selviää aikataulu ja tavoite, voimavarat sekä tiedonvälitys ja toimintaperiaatteet. Projektisuunnitelma on olennainen ja tärkeä projektin hallinnan ja sen onnistumisen kannalta. Projektisuunnitelma rakentuu lopulliseen muotoonsa, kun se hiotaan yhdessä johtoryhmän jäsenten kanssa. (Ruuska 2007, 21.)

Projektin suunnitelmia tulee koko ajan mukauttaa siten, että ne ovat reaaliajassa ja pysyvät mukana projektin edetessä. Alussa tarkkojen suunnitelmien tekeminen joka alueella ei ole edes mahdollista. Yksityiskohtaisten teknillisten ja sisällöllisten ratkaisujen tekeminen projektin edetessä on kuitenkin helppoa, kun päälinjat ovat selkeät. (Ruuska 2007, 177.) Projek-

tisuunnitelma saattaa jopa muuttua yksityiskohtien tarkentuessa. Täten myös projektin tavoitteet ovat alttiita muutoksille ja aikataulut eivät välttämättä päde. (Ruuska 2007, 227.)

Kansalaisfoorumien internetsivuilla on palvelu, jossa on tarjolla ohjeistus palvelutapahtuman tuottamiseen. Ohjeistusta kuvataan polkuna, jota pitkin kulkien rakentuu hyvä palvelutapahtuma. (Kansalaisfoorumi, Sivistysliitto, [www-dokumentti](#)) Kulttuuritapahtuman tuottaminen -aineiston on tuottanut Opintokeskus Kansalaisfoorumi ja sen käsikirjoittajina ovat Kauko Salonen ja Irma Syrén (Kansalaisfoorumi, Tekijät, [www-dokumentti](#)).

Kansalaisfoorumien pedagogisena toiminta-ajatuksena on omasta kokemuksesta ja tulkinnasta lähtevä yhteisöllinen toiminta, jonka peruselementtejä ovat dialogi ja vuorovaikutus (Kansalaisfoorumi, Sivistysliitto, [www-dokumentti](#)). Toiminnan lähtökohtana on, että yksittäiset opiskelijat ja oppivat ryhmät asettavat itse omat opinnolliset tavoitteensa, jotka voivat olla kognitiivisia, taidollisia tai sosiaalisia (Kansalaisfoorumi, Opintokeskus, [www-dokumentti](#)).

Kulttuuritapahtuman tuottaminen -aineisto on suunnattu yhdistysten toimijoiden ja muiden tapahtumanjärjestäjien käyttöön. Sen avulla voi opiskella tapahtuman tuottamiseen liittyviä asiakokonaisuuksia ja hyödyntää aineistossa olevia työkaluja. Aineiston käyttö soveltuu pienryhmille, koulutuksen yhteyteen ja itsenäiseen opiskeluun. Pienryhmätyöskentelyssä ryhmä itse päättää tavoitteistaan ja toimintatavoistaan. (Kansalaisfoorumi, Käyttömahdollisuudet, [www-dokumentti](#).) Kulttuuritapahtuman tuottaminen -aineisto on kuvailtu Kansalaisfoorumissa polkuna, jonka välietappeja seuraamalla tapahtuman toteuttaminen helpottuu. Polulla selvitetään perusvalmiuksia ja tehdään yksityiskohtaisia suunnitelmia tapahtuman kulusta. (Kansalaisfoorumi, Kulttuuritapahtuman tuottaminen, [www-dokumentti](#).)

Ennen kun tapahtumaa ja sen toteuttamista lähdetään suunnittelemaan, on oltava idea. Idean rakentaminen muodostuu viidestä eri osiosta, jotka ovat miksi, kenelle, mitä, mikä on tapahtuman imago sekä miten ja mitkä ovat resurssit. Näihin kysymyksiin vastaamalla selvitetään idea, josta selviää tapahtuman luonne ja yhteinen näkemys. (Kansalaisfoorumi, Idean rakentaminen, [www-dokumentti](#).)

Apuna tapahtuman järjestämisessä toimii tuottajan muistilista, jossa pohditaan tapahtuman järjestämiseen kuuluvia olennaisia asioita. Muistilista sisältää kuusitoista kohtaa, jotka liittyvät palvelutapahtuman järjestämiseen. Kussakin kohdassa on otsikko, joka kuvaa tapahtuman järjestämiseen liittyvää asiaa. Otsikon alla on tarkennus siitä, mitä sillä tarkoitetaan, ja miten asia tulisi projektin aikana hoitaa. (Kansalaisfoorumi, Tuottajan muistilista, [www-dokumentti](#).)

Projektin työmäärää arvioi parhaiten itse työn suorittajat. Aikataulun tekeminen perustuu arvioihin siitä, missä ajassa kukin työtehtävä saadaan suoritettua. Aikataulun tekemistä hel-

pottaa työtehtävien pilkkominen hierarkkisiin osiin, jolloin aikataulun määrittelemine on helpompaa. Aikataulua suunnitellessa tulee olla realistinen sekä resurssien että omien taitojensa suhteen. Aikataulussa pysymistä tulee tarkkailla ja sitä on kyettävä muokkaamaan, mikäli sen huomataan olevan epärealistinen. (Ruuska 2005, 169-171.)

Projektin suunnitteluvaiheessa aikataulun täsmällinen tekeminen on tärkeää. Projektille tulee määrittää selkeät aloitus- ja lopetuspäivät. Useasti työt tulee tehtyä vasta, kun aikataulun viimeinen päivä uhkaa. Aikatauluun on hyvä määrittää myös välitavoitteita, estääkseen töiden kasaantumisen projektin loppuun. Näiden avulla on helppo seurata projektin etenemistä konkreettisella tasolla. Aikataulun tekemisessä tulee ottaa huomioon myös projektiin osallistuvien henkilöiden muiden töiden kuormitus. (Kettunen, 2003, 101-102.)

Projektien aikataulut sisältävät sisäisiä ja ulkoisia riippuvuuksia. Sisäinen riippuvuus voi liittyä esimerkiksi henkilöstöllä olevan ajan käyttöön projektin suhteen. Ulkoinen riippuvuus voi liittyä esimerkiksi lupa-asioiden hankkimiseen, jotka voivat viivyttää projektin vaiheita. Yleisimmät riippuvuudet ovat looginen riippuvuus, ajallinen riippuvuus ja resurssiriippuvuus. Loogisella riippuvuudella tarkoitetaan työvaiheiden suorittamisen aiheuttamia riippuvuuksia. Lähes kaikissa projekteissa on määritelty looginen järjestys, jonka mukaan työvaiheet suoritetaan. Ajallinen riippuvuus tarkoittaa sitä, että ennen kuin jokin työvaihe on saavuttanut sille ajallisesti määritetyn lopun, ei seuraavaa vaihetta voida aloittaa. Resurssiriippuvuudella tarkoitetaan sitä, ettei uutta työvaihetta voida aloittaa, ennen kuin siihen vaaditut resurssit ovat vapaina. (Kettunen 2003, 66-67.)

Toimintasuunnitelma vastaa kysymyksiin mitä, miten ja miksi. Toimintasuunnitelman avulla on helppo jäsentää sekä itselle että muille, mitä ollaan tekemässä. (Vilkka 2003, 26.) Toimintasuunnitelmassa voi pohtia esimerkiksi seuraavia asioita: tapahtuman tiedot, tapahtuman idea, tapahtuman kuvaus ja kulku, tapahtuman kohderyhmä ja markkinointi, tapahtuman toteutus, tapahtuman taloussuunnitelma sekä tapahtuman arviointi. (Kansalaisfoorumi, Toimintasuunnitelma, [www-dokumentti](#).)

Organisaatiokaavio auttaa hahmottamaan, onko projektissa tarpeeksi työvoimaa tapahtuman toteuttamista varten. Tapahtuman suunnittelu ja sen toteutus sisältävät paljon työtä. On tärkeää varmistaa, että toteutukseen löytyy tarpeeksi työntekijöitä. Organisaation rakentamisella tähdätään siihen, että kaikki työt saadaan tehdyksi. On pohdittava, minkälaisia työryhmiä tarvitaan ja kuka niitä johtaa. On myös tärkeää eritellä selkeästi olemassa olevat tehtävät ja niiden sisältämät vastualueet. (Kansalaisfoorumi, Organisaatiokaavio, [www-dokumentti](#).)

”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”. Tehtävien ja vastualueiden suunnittelussa voi apuna käyttää taulukointia. Tapahtuman voi jakaa lohkoihin, jolloin näkee helposti minkälaisia vastualueita projekti sisältää. Kullekin lohkolle määritetään vastuuhenkilö, joka edesauttaa sitä, että kaikki osa-alueet tulevat varmasti hoidetuiksi. (Kansalaisfoorumi, Työntekijöiden varmistaminen, [www-dokumentti](#).)

Tuotteistusprosessin pohtiminen auttaa määrittämään tapahtuman tarkoituksen ja asiakashyödyt, tapahtuman kuvauksen palvelupakettina, tapahtuman mielikuvatuotteena sekä tapahtuman keskeinen sanoman. Tapahtuman tuoteympyrällä havainnollistetaan kokonaisuutta. Tapahtuman tuoteympyrä jakautuu kolmeen osaan: ensinnäkin ydintuotteeseen, joka kuvastaa sitä ohjelmakokonaisuutta, jonka ympärille tapahtuma on rakennettu. Toiseksi ydintuotetta tukeviin lisäetuihin, kuten tarjoiluihin ja kilpailuihin, joilla saadaan ihmiset viihtymään sekä tapahtuma erottumaan myönteisesti muiden joukosta. Kolmas osa tuoteympyrästä on mielikuvatuote, joka kertoo tapahtuman imagosta. Esimerkiksi tapahtumalle valittu nimi ja mahdollinen logo ovat osa tapahtuman imagoa. (Kansalaisfoorumi, Tuotteistusprosessi, [www-dokumentti](#).)

Markkinoinnilla projekti saadaan kohderyhmän tietoon. Markkinointina voidaan käyttää esimerkiksi julistetta, joka mainostaa projektin lopputulosta kuten tapahtumaa. Mainonta sisältää elementtejä kuten edut, lupaukset, iskulauseet, toimintakehotukset. (Kansalaisfoorumi, Tiedotussuunnitelma, [www-dokumentti](#).)

Projektilla on omat taloudelliset tavoitteensa. Projektin kustannuksia arvioidaan vaiheittain, samalla, kun projektin suunnittelu etenee ja nähdään mihin rahaa tarvitaan. Lopullinen kustannusarvio, käytössä olevat varat, tarkentuvat, kun projektin suunnitelma on valmis. (Pelin 2008, 171.)

Tarkistuslistan tarkoituksena on koota yhteen kaikki asiat, jotka ovat hoitamatta. Listalle koottujen asioiden perään kirjoitetaan kuka asian hoitaa ja milloin se hoidetaan. (Kansalaisfoorumi, Tarkistuslista, [www-dokumentti](#).)

4.3 Projektissa toimiminen

Kettunen jakaa kirjassaan *Onnistu Projektissa* (2003, 17) projektit kuuteen erilaiseen projektityyppiin. Näitä tyyppejä ovat yritysten sisäiset projektit, kehitysprojektit, toimitusprojektit, tutkimusprojektit, toteutusprojektit, rakennusprojektit ja tuotekehitysprojektit. Minun opinäytetyöni oli toteutusprojekti, jossa ohjasin opiskelijoita heidän omissa Maailman lapset kylään -projekteissaan.

4.3.1 Toteutusprojekti

Tavoitteena toteutusprojektilla on tehdä ennalta määritellyn lopputuloksen mukainen toteutus. Toteutus voi olla esimerkiksi tapahtuma, tilaisuus tai koulutus. Toteutusprojekteissa suurimpana haasteena on aikataulussa pysyminen. Tässä projektityypissä projektiryhmän tulee olla valmis joustamaan, jotta projekti valmistuisi ajoissa ja tavoitteisiin päästäisiin. Toteutusprojekteja voidaan usein arvioida vasta toteutuksen päätyttyä. Monissa tapauksissa vasta silloin tiedetään esimerkiksi, mitä henkilöt, joille toteutusprojekti oli suunnattu, pitivät toteutuksesta. Toteutusprojekteissa työmäärä kasvaa usein loppua kohden. Tämä projektityyppi sisältää myös enemmän ennalta arvaamattomia riskejä muihin projektityyppeihin nähden. (Kettunen, 2003, 23-24.)

4.3.2 Työskentelymuodot

Projektin työskentelymuotoja ovat yksilötyöskentely, parityöskentely ja ryhmätyöskentely. Eri työskentelymuotojen käyttö riippuu siitä, mikä työvaihe projektissa on meneillään. Ne saattavat vaihdella projektin edetessä. Yksilötyöskentely sopii tilanteisiin, joissa aikaa on vähän ja tehtävän suorittamiseen ei vaadita koordinoitua. Yksilötyöskentely on sopiva työskentelytapa silloin, kun yhden henkilön asiantuntemus riittää tehtävästä suoriutumiseen. Parityöskentely edellyttää enemmän aikaa kuin yksilötyöskentely. Se sopii taulukkotilanteisiin. Parityöskentelyn on etuna silloin, kun projektin ongelmat vaativat selvitettäväkseen keskustelua, joilla ne ratkaistaan. Parityöskentely on pakollista silloin, kun projektista selviäminen koskettaa molempien henkilöiden erityisosaamisalueita. (Ruuska 2007, 150-151.)

Projekteissa hyvin yleisenä työskentelytapana on ryhmätyöskentely. Ryhmätyöskentely auttaa ratkomaan ongelmia, joiden ratkaisuun ei yhden henkilön tietämys ja aika välttämättä riittäisi. (Ruuska 2007, 150-157.) Toisessa lähteessä työskentelytavasta käytettiin muotoa tiimityöskentely. Rissanen (2002, 81) kuvailee kirjassaan Projektilla tulokseen tiimiä pienehköksi ryhmäksi ihmisiä, joilla on yhteinen päämäärä, yhteiset suoritustavoitteet sekä yhteiset toimintatavat, joihin he ovat sitoutuneet. Tiimi on yhteisvastuussa projektin tuloksen saavuttamisesta. Tiimityöskentelyä kuvaillaan voimavarojen yhdistämiseksi, joka perustuu tiimin avoimeen viestintään ja tiedonkulkuun sekä yhteistyöhön. Ilman selvästi määriteltyjä tuloksia, ei ole projektia (Saarinen ym. 2002, 5.).

Projektien tiimit voidaan muodostaa osaprojektitasolla. Tiimit eivät ole itseohjautuvia, vaan kokonaisvastuu on projektipäälliköllä. On tärkeää, että tiimi puhaltaa heti alusta asti yhteen hiileen, vaikka sen jäsenet olisivat entuudestaan toisilleen tuntemattomia. (Pelin 2008, 271.) Projektityöskentelyn tulee tukea organisaation toimintaa, vaikka se onkin määräämättä (Saarinen ym. 2002, 4.).

4.3.3 Projektiviestintä

Yhteisöissä viestintää harjoitetaan niiden toiminnan tueksi. Viestinnällä profiloidaan työyhteisöä ja sitä käytetään informointiin. Ryhmän työskentely helpottuu, kun kaikki ovat perillä projektin jokaisesta osa-alueesta ja niiden sen hetkisistä vaiheista. Viestintä toimii myös pehdyttämässä ja ihmisten vuorovaikutuksessa, joka tyydyttää ihmisten sosiaalisia tarpeita. (Ruuska 2007, 86-87.)

Työyhteisössä viestintä on sanomien vaihdantaa työyhteisön osien välillä. Viestintää käytetään työyhteisön jäsenten tavoitteiden saavuttamiseksi. Viestintä perustuu ennalta sovittuihin pelisääntöihin. Työyhteisössä perusorganisaatio määrittää viestinnälle puitteet. (Ruuska 2007, 84.) Viestinnän muodoista tehokkain on face-to-face menetelmä eli kasvokkain tapahtuva viestintä. Tätä viestintätapaa tulisi aina suosia ja ottaa sen rinnalle mukaan muita viestintätapoja kuten puhelimet ja sähköpostin. (Ruuska 2007, 107.)

Viestintä toimii projektissa sekä välineenä että voimavarana. Viestintää täytyy suunnitella, johtaa ja valvoa. Viestintä on siis yksi organisaation resursseista. Viestintä toimii työkaluna prosessissa, ja sen avulla projektin osat kytkeytyvät toisiinsa. Viestinnän avulla projekti kiinnitetään toimintaympäristöönsä. Viestintä on osa projektin johtamista. (Ruuska 2007, 83.)

Projektin viestintä voidaan jakaa ulkoiseen ja sisäiseen viestintään. Esimerkkinä voi olla vaikka sisäinen ja ulkoinen tiedotus, jolloin ulkoisella tiedotuksella tarkoitetaan viestintää, joka suuntautuu projektiryhmän ulkopuolelle, kuten projektiorganisaatiolta perusorganisaatiolle. Projektit eivät usein viesti suoraan perusorganisaation ulkopuolelle. Esimerkiksi lehdistölle viestiminen kuuluu usein jollekin perusorganisaation yksikölle. Sisäisellä tiedotuksella tarkoitetaan projektinjäsenten ja elinten keskinäistä viestintää. (Ruuska 2007, 85.)

4.4 Projektin päättäminen

Projektin päättäminen on yhtä tärkeä osa kuin sen käynnistäminenkin. Kaikki projektit tulee päättää, sillä projekti ei voi olla olemassa toistaiseksi. Projektin määräaikaisuus tarkoittaa nimenomaan sitä, että sille määritetään selkeä alku ja loppu. Projekti päättyy, kun sen tavoite on saavutettu. Se voi päättyä jo ennen kuin se oli suunniteltu päätettäväksi. Synnä voi olla esimerkiksi se, että projektin tavoite on havaittu epärealistiseksi. (Virtanen, 2000, 126-127.)

Projektipäällikön tehtäviin kuuluu huolehtia siitä, että projektin kirjallinen materiaali kootaan yhteen ja arkistoidaan (Ruuska 2007, 40). Projektin valmistuttua projektipäällikkö laatii projektin loppuraportin ja esittää johtoryhmälle projektin päättymisestä. Johtoryhmä tarkis-

taa, että tavoitteisiin on päästy ja että kaikki tarvittavat dokumentoinnit on tehty. Tämän jälkeen johtoryhmä toteaa projektin päättyneeksi ja projektia varten rakennettu projektio-
ganisaatio puretaan. (Pelin, 2008, 356.)

4.5 Projektin riskit ja niiden hallitseminen

Riski on mahdollinen negatiivinen poikkeama projektin tavoitteista. (Pelin, 2008, 222.) Pro-
jektit sisältävät riskejä, jotka toteutuessaan saattavat johtaa niiden epäonnistumiseen. En-
nalta arvioiduilta riskeiltä voi kuitenkin suojautua ja niitä voi hallita projektin aikana. Monet
projektipäälliköt kokevat riskien hallinnan yhtenä vaikeimmista osa-alueista projektihallinnas-
sa. (Kettunen 2003, 68.)

Riskien hallinta on varautumista odottamattomiin tilanteisiin. Riskien hallinta on yksinkertai-
sesti menettely, jolla tunnistetaan mahdolliset riskit ja toimitaan parhaan mukaan niiden
toteutumisen estämiseksi. Riskien toteutuminen on usein seurausta useiden sattumien sum-
masta. Pieni ja epätodennäköinenkin ongelma saattaa paisua suureksi ja aiheuttaa merkittä-
viä ongelmia projektissa. (Ruuska 2007, 248-250.)

Riskien hallinta koostuu analysoinnista, listaamisesta, korjaavien toimenpiteiden päättämisestä ja ajan hermolla pysymisestä. Projektityöskentelylle on riskien hallinnan kannalta tärkeää,
että työskentely on joustavaa. On muistettava, että alkuperäisestä projektisuunnitelmasta on
tarvittaessa poikettava riskien toteutumisen estämiseksi. (Ruuska 2007, 250-251.)

Projektien riskit voidaan jakaa sisäisiin ja ulkoisiin riskeihin. Sisäiset riskit ovat tekijöitä, jotka
riippuvat projektin omista asioista, kuten rajauksesta. Ulkoiset riskit ovat tekijöitä, jotka
ovat projektista riippumattomia, joiden varaan projekti tavalla tai toisella perustetaan. Eri-
merkki ulkoisesta riskistä voi olla lupa-asiat, joiden peruuntuminen on riskinä projektin onnis-
tumiselle. (Silfverberg 2007, 31.)

Projektityöskentelyä uhkaavia riskejä on paljon. Näiden riskien toteutuessa on mahdollista,
että projekti epäonnistuu. Alkuvaiheen riskeihin kuuluvat puutteelliset valmistelut, epäselvä
tai muuttunut rajaus, epärealistiset tavoitteet, suunnitteluvirheet ja puutteellisesti tehdyt
aikataulut. Henkilöstöriskeihin lukeutuvat linjajohdon sitoutumisen ja tuen puute, henkilöi-
den näkemuserot, henkilöstiriidat, väärät henkilövalinnat sekä projektissa toimivien henki-
löiden kokemattomuus. Esimerkiksi kokemattoman projektipäällikön asettaminen on haaste
organisaatiolle, sillä projektihallinnassa kokemus on tärkeää. Muita projektiin liittyviä riskejä
ovat yliorganisointi ja osapäiväisyys, projektointiin ”hurahtaminen”, työvälineiden ja mene-
telmien korostaminen, projektin epäselvä elinkaari sekä välitavoitteiden puuttuminen. (Ruus-
ka 2007, 41-53, 257.)

Riskianalyysin tarkoituksena on siis tunnistaa projektia mahdollisesti uhkaavat riskit. Riskianalyysin lopputuloksena on lista riskeiksi tunnistettavista tekijöistä. Riskilistaa tehdessä on oltava realistinen. Siinä olevat relevantit asiat on kyettävä heijastamaan toisiinsa ja kvantifioimaan ne. Ilman kvantifiointia riskit ovat samassa arvossa keskenään, jolloin riskien hallinta hankaloituu. Riskien kvantifioinnissa arvioidaan niiden toteutumistodennäköisyyttä ja niiden toteutuessaan aiheuttamaa vahinkoa. On kuitenkin tärkeää muistaa, että riskien hallinta on osa projektin hallintaa eikä toisinpäin. (Ruuska 2007, 250-254.)

4.6 Sisäinen yrittäjyys projektityöskentelyssä

Kansikkaan (2007, 144-145) kirjassa Kasva yrittäjyyteen kuvaillaan sisäistä yrittäjyyttä luovaksi ja yritteliäiseksi ajatteluksi, päätöksenteoksi ja työksi toisen palveluksessa. Sisäinen yrittäjä on yritteliäs ja tulostavoitteellinen henkilö.

Sisäiset yrittäjät sitoutuvat työhönsä ja sen tuloksiin aivan kuin yritys olisi heidän omansa. He etsivät tilanteita, joissa he voivat vaikuttaa lopputulokseen ja kehittää uutta. Sisäiset yrittäjät ovat usein mielipidevaikuttajia, joiden sanomisiin ja mielipiteisiin luotetaan. Sisäiset yrittäjät hakeutuvat organisaatioissa usein johtotehtäviin. Toki he voivat työskennellä myös muissakin tehtävissä, kuten esimerkiksi asiakaspalvelijoina ja tuotekehittelijöinä. Heille on tärkeää asemastaan riippumatta pystyä vaikuttamaan eri asioiden lopputuloksiin ja kehittämään koko ajan uutta. Sisäiset yrittäjät ovat usein erittäin sosiaalisia ja haalivat mielellään vastuuta. Heillä on myös uskaliaisuutta puuttua asioihin ja ehdottaa parannuksia työskentelytapoihin ja muuhun toimintaan organisaatiossa. (Kansikas 2007, 61-62.)

Sisäinen yrittäjyys koetaan työyhteisössä voimavarana. Sisäiset yrittäjät ovat luonteeltaan luovia ajattelijoita. He ovat hyödyllisiä työntekijöitä erityisesti kovissa paikoissa, kuten muutostilanteissa ja kriiseissä. He ovat myös hyviä kannustamaan muita eteenpäin. (Kansikas 2007, 61.) Tällainen toiminta on erittäin hyödyllistä projektityöskentelyssä.

5 MAAILMAN LAPSET KYLÄÄN PROJEKTIEEN SUUNNITTELU JA TOTEUTUS LAUREASSA 2008

Sain toimeksiannon opinnäytetyöstäni keväällä 2008. Aloitin silloin suunnittelemaan tulevaa projektia. Jatkoin projektin suunnittelua heti syksyllä kesäloman jälkeen ja pian pääsin aloittamaan käytännön toteutuksen opiskelijoiden kanssa. Syksyn aikana projekti saatiin päätökseen suunnitelmani mukaisesti.

5.1 Suunnittelu keväällä 2008

Aloitin opinnäytetyöni suunnittelun keväällä 2008, kun sain aiheen Laurea Järvenpään Arjenpajasta. Heti alusta oli selvää, että opinnäytetyöhöni sisältyy ainakin projektipäällikkönä toimiminen Maailman Lapset kylään -nimisten tapahtumien järjestämisessä ensimmäisen vuoden restonomiopiskelijoiden kanssa syksyllä 2008.

Ensimmäinen tehtäväni opinnäytetyössäni oli yhteistyökoulujen hankkiminen. Suunnittelin ja toteutin ohjaajieni kanssa yhteistyökutsun, jonka sitten lähetin sähköpostilla KUUMA-kuntien eli Tuusulan, Järvenpään, Keravan, Pornaisten, Mäntsälän ja Nurmijärven yläkoulujen rehtoreille. Kevään aikana sain vastauksen Tuusulan Hyökkälän koulusta ja Järvenpään Koivusaaren koulusta. Tässä vaiheessa en vielä tiennyt, montako yhteistyökoulua tarvitsemme, sillä syksyllä aloittavien opiskelijoiden määrä ei ollut vielä varma. Tulimme kuitenkin ohjaajieni kanssa siihen tulokseen, että jatkan yhteistyökoulujen hankintaa syksyllä, kun tarkat tiedot opiskelijamäärästä ovat selvillä.

Osallistuin kevään aikana muutamaaan palaveriin, joissa koulumme lehtorit suunnittelivat tulevaa yhteistyötä YYY-hankkeessa. Pehdyin näin sekä hankkeen menneisyyteen, että suunniteltuun tulevaisuuteen. Palavereissa ideoitin alustavasti myös minun osuuttani hankkeen tulevaisuudessa.

5.2 Suunnittelu syksyllä 2008

Aloitin siitä, mihin keväällä jäin. Sovin tapaamisen Keski-Uudenmaan Kehittämiskeskuksen (KEUKE:n) projektipäällikön Tuula Ilvosen kanssa Keravan Laureaan, johon myös opinnäytetyöohjaajani ja Palvelutapahtuman tuottaminen -opintojakson vastaava lehtori Raija Tulla osallistui. Tapaamisessa kartoitimme sitä, mitä KEUKE toivoo yhteistyöltä Laurean kanssa ja minkälainen brändi entuudestaan on Maailman Lapset kylään, joka toimisi teemana tulevissa tapahtumissa. Tulimme myös siihen tulokseen, että Mäntsälän Riihenmäen koulu, jota oli alun perin kaavailtu mukaan Laurean yhteistyöhön, ei tule tässä tapauksessa toimimaan kumppanina, sillä siellä järjestetään Maailman Lapset kylään tapahtuma samana päivänä koko koulun

omin voimin. Päädyimme kutsumaan yhteistyöhön mukaan Keravan Sompion koulun ja Mäntsälän Ehnroosin koulun. Tämän tapaamisen jälkeen tapasin ensimmäistä kertaa kaksikymmentä juuri opintonsa aloittanutta opiskelijaa, joiden kanssa tulisin opinnäytetyöni toteuttamaan.

Tein Kansalaisfoorumin materiaaliin pohjautuen lähiovetussuunnitelman (Liite 2). Tapahtumien laadusta johtuen, eli kun kyseessä oli koulun eikä yrityksen projekti, en pystynyt täysin noudattamaan Kansalaisfoorumin tarjoamaa polkua. Suurimmat syyt olivat, että tapahtuma, jota järjestettiin, ei ollut maksullinen eikä vapaaehtoinen. Kyseisten tapahtumien budjetit eivät olleet niin suuressa roolissa kuin polussa oli kuvattu. Poimin polulta sellaiset tehtäväosiot, jotka liittyivät oleellisesti opiskelijoiden järjestämiin tapahtumiin. Sovelsin myös hieman valitsemiani tehtäviä jättäen niistä pois osiota, jotka eivät opiskelijoiden projekteja koskeneet. Tekemäni tuntisuunnitelma rakentui tehtävien antamisesta ja niiden läpikäynnistä.

5.3 Riskianalyysi

Pohdin opinnäytetyöprojektiini sisältyviä riskejä. Omalla kohdalla pidin suurimpana riskinä sitä, että opiskelijat eivät ole kiinnostuneita ohjaamastani opintojaksosta. Mikäli opiskelijat eivät olisi kiinnostuneita ja innostuneita kurssin sisällöstä, en välttämättä osaisi saada heitä kiinnostumaan siitä. Toisena riskinä pidin yhteistyökoulujen kiinnostuksen puutetta projektiamme kohtaan. Mikäli emme saisi tarpeeksi monta koulua mukaan yhteistyöhön, olisivat ryhmät liian suuria ja toteutuksesta ei tulisi sellainen kuin suunnittelimme. Tässä kohtaa luotin kuitenkin ohjaajieni sanaan siitä, että heidän aikaisemmillä suhteillaan KUUMA-kuntien yläkouluille, tarvittava määrä yhteistyökouluja saataisiin mukaan.

Kolmantena riskinä pidin oman tietotaitoni vähyyttä. En ollut koskaan toiminut projektipäällikkönä projektissa, jossa olisi mukana niin monta ulkopuolista tahoa, eli Laurean lisäksi Keski-Uudenmaan kehittämiskeskus (KEUKE) ja neljä yhteistyökoulua. Tähän liittyen riskinä oli myös se, että ohjausprosessissa tapahtuisi jonkinlainen virhe tai ongelma, jota en osaisi hoitaa. Viimeisenä riskinä pidin sitä, että ohjausprosessin onnistumisesta huolimatta jokin osaluue epäonnistuisi joko yhdessä tai useammassa opiskelijoiden toteuttamassa tapahtumassa.

Pohdin riskien lisäksi niille myös ennalta ratkaisuja, joita tekisin mikäli, riskit toteutuisivat. Opiskelijoiden motivaatio-ongelmaan ratkaisuna olisi opettajilta saatava tuki ja sen lisäksi erilainen opiskelijoiden motivointi opintojaksoa kohtaan. Suunnittelin esimerkiksi havainnollistavani heille kuvien avulla projekteja, joissa itse olen toiminut ammattikorkeakouluopintojeni aikana. Hienojen toteutusten avulla olisin toivonut heidänkin innostuvat projektisuunnittelusta.

Yhteistyökoulujen hankinnassa suunnittelin tukeutuvani lehtoreiden ja KEUKEN yhteistyöhenkilön Tuula Ilvosen apuun. Heillä kaikilla on aikaisempaa yhteistyökokemusta useilla eri KUUMA -kuntien yläkouluilla. Oman tietotaidon puutteen parantamiseksi päätin tutustua projektihallintaa käsitteleviin kirjallisiin teoksiin ja toisaalta luottaa myös lehtoreilta saatavaan tukeen projektin edetessä.

Opiskelijoiden suunnitteleminen tapahtumien epäonnistumisen riski pienenee, mitä yksityiskohtaisemmat suunnitelmat heillä on ja mitä enemmän asioita on varmistettu koko prosessin aikana. Suunnitelmaani kuului intensiivinen keskustelu heidän kanssaan koko prosessin aikana ja etenkin loppuvaiheessa. Koko prosessin ajan pidän huolta, ettei suunnitelmissa ole isoja aukkoja ja että kaikki suunnitelmat tuntuvat minun mielestäni realistisilta.

5.4 Projektipäällikön tehtävä hankkeessa

Projektiorganisaatiomme oli hyvin pieni, sillä kyseessä oli ison YYY -hankkeen yksi osa-alue, eli osa-projekti. Projektiorganisaation asettajana toimi Laurea. Projektin johtoryhmä koostui kahdesta lehtorista, Raija Tulla ja Tarja Rinne, ja yhdestä alan asiantuntijasta, joka oli Keski-Uudenmaan kehittämisskeskuksen projektipäällikkö Tuula Ilvonen. Minä toimin projektissa projektipäällikkönä. Projektiryhmiä oli neljä ja ne koostuivat matkailun ensimmäisen vuoden opiskelijoista. Projektiryhmät olivat raportointivastuussa minulle. Minä olin raportointivastuussa johtoryhmälle ja johtoryhmä taas projektin katto-organisaatiolle ja asettajalle Laurealle.

Projektipäällikkönä olin siis vastuussa siitä, että projekti etenee sovitusti ja pysyy aikataulussa. Sain johtoryhmältä raamit joiden perusteella tein tarkemman aikataulun ja tavoitteet projektille. Projektin edetessä tehtäväni oli ottaa selville käytännön asioita, joihin opiskelijat tapahtumiaan suunnitellessa törmäsivät ja ohjasin heitä parhaani mukaan tekemään päätöksiä tapahtumiensa suhteen. Minun tuli kuunnella ja kannustaa heitä eteenpäin, silloin kun joku asia tuntui heistä ylitsempääsemättömältä. Joillain opiskelijoilla tuntui projektin aikana olevan suuria motivaatio ongelmia, jolloin minun tehtäväni oli keskustella heidän kanssaan ja kannustaa heitä eteenpäin kohti palvelutapahtuman toteuttamista. Yhdellä ryhmällä oli myös vaikeuksia informaation kulun kanssa yhteistyökoululle, jolloin autoin heitä saamaan kaiken tarvittavan tiedon perille yhteyshenkilölle.

5.5 Projektin käynnistäminen

Ensimmäisessä tapaamisessani opiskelijoiden kanssa Raija Tulla esitteli tulevan kurssin sisällön sekä kertoi opintojakson arviointiperusteista. Tuula Ilvonen kertoi opiskelijoille omasta asemastaan YYY -hankkeessa ja yhteistyöstä Laurean kanssa. Hän kertoi myös lyhyesti, minkä-

lainen Maailman lapset kylään -tapahtuma on aikaisempina vuosina Mäntsälän Riihenmäen koululla ollut. Itse kerroin lyhyesti, mitä minä tulen kyseisen opintojakson puitteissa opiskelijoiden kanssa tekemään. Seuraavalla viikolla aloitimme lähiohjauksen Laurea Järvenpäässä tekemäni tuntisuunnitelman mukaan.

Ensimmäisellä lähiohjaukerralla aloitimme jakamalla opiskelijat neljään ryhmään. Opiskelijoiden toiveesta ryhmät jaettiin suurin piirtein heidän asuinpaikkojensa mukaan, jolloin välimatkat eivät koituisi esteeksi ryhmien omissa tapaamisissa. Emme päässeet sopuratkaisuun siitä, mille ryhmälle mikin koulu on sopivin, joten päätimme arpoa koulut ryhmien kesken. Sovimme, että arvonnän tulos on lopullinen ja päätöksestä ei voi valittaa. Arvonnän tuloksena keravalaiset saivat Keravan koulun ja järvenpääläiset Järvenpään koulun ja kaksi sekaryhmää muut koulut. Asiasta ei sen koommin keskusteltu.

Ryhmien ollessa selvillä (Liite 3) alkoi ensimmäinen opiskelijoiden aivoriihi. Opiskelijat heittelivät ideoita ja niiden perusteella keksivät omalle tapahtumallensa raamit ja osa ryhmistä jo varsin tarkkoja yksityiskohtia, joita he hioivat lisää myöhemmin. Kiersin jokaisen ryhmä luona ja kuuntelin heidän ideoitaan kommentoiden. Pyysin myös jokaista ryhmää valitsemaan ryhmällensä oman projektipäällikön, jotta kommunikaatio ryhmien ja minun välillä olisi selkeämpää. Annoin ensimmäisen tehtävän, joka oli määrä tehdä valmiiksi seuraavalle tunnille, joka pidettäisiin viikon päästä. Näin saimme opintojakson virallisesti käynnistettyä.

5.6 Projektin eteneminen

Ensimmäisen lähiohjaukerran jälkeen tapasimme opiskelijoiden kanssa minun suunnittelemani aikataulun mukaisesti kerran viikossa. Joillain viikoilla tapasin opiskelijoita ohimennen käytävillä, jolloin heillä oli mahdollisuus tarkastaa minulta tietoja ja pyytää apua. Olin paikalla koululla vähintään kaksi kertaa viikossa.

Käytimme tehtävien palautuksessa Laurean Optima verkkotoimintaympäristöä. Optima on Discendumin sovellusvuokrauspalveluna tarjoama joustava, monipuolinen ja pedagogisesta suuntauksesta riippumaton verkkotoimintaympäristö. Sitä käyttävät monet yliopistot ja ammattikorkeakoulut sekä yritykset. Optima tarjoaa monipuolisia työkaluja sekä yhteisöllisen oppimisen tukemiseen että opiskelun ohjaukseen ja hallintaan. (Optima, www-dokumentti.)

Projekti eteni aikataulun mukaisesti myös antamieni tehtävien suhteen. Jokaisella tunnilla annetut tehtävät tuli olla Optimassa ennen seuraavaa ohjaustuntia ja tämän suhteen opiskelijoilla ei ollut ongelmia. Alussa tehtävät palautettiin käsin, sillä Optiman työtilaa ei ollut vielä saatu valmiiksi. Työtilan valmistuttua käytimme tehtävien palauttamiseen enää ainoastaan Optimaa, sillä se selkeytti tehtävien palauttamista huomattavasti.

Kävin tehtävät läpi Optimassa ja sen jälkeen käsitteimme niitä vielä lähiohjauksessa. Keskustelimme opiskelijoiden kanssa tehdyistä tehtävistä eli käytännössä siitä, kuinka pitkälle heidän suunnitelmansa olivat edenneet projektin suunnittelussa. Tämän jälkeen oheistin heille tulevat tehtävät. Ensimmäiseksi näytin heille internetsivun, jolta alkuperäinen tehtävä löytyy. Tämän jälkeen kerroin, millä tapaa minä olin tehtävänantoa muokannut. Alussa lähetin tehtävänannon opiskelijoille sähköpostitse, mutta suurimman osan tehtävänannoista lisäsin myös linkeineen Optiman työtilaan, niille varattuun kansioon.

Tapasin ohjaavan opettajani noin kerran kahdessa viikossa ja olin häneen yhteydessä myös sähköpostitse. Pidin hänet ajan tasalla siitä, missä vaiheessa kukin ryhmä suunnittelussaan on ja onko ryhmällä ongelmia. Pohdimme yhdessä ratkaisuja ryhmien ongelmiin, jotka sitten kävin läpi opiskelijoiden kanssa henkilökohtaisesti.

Viimeisillä viikoilla ennen tapahtumaa meillä ei ollut enää sovittuja lähiohjauksia. Opiskelijat olivat minuun yhteydessä sähköpostitse ja puhelimitse, kuten aikaisemminkin niissä tilanteissa, kun emme olleet hetkeen tavanneet kasvotusten. Sovin jokaisen ryhmän kanssa hyvissä ajoin tapaamisajan, joka sijoittui viimeiselle viikolle ennen tapahtumia. Tapasin myös joitain opiskelijoita ohimennen koululla, jolloin heillä oli mahdollisuus kysyä ja tarkentaa asioita. Viimeisissä ryhmätapaamisissa kävimme tapahtuman kulun läpi yksityiskohtaisesti ja esitein heille vielä tarkentavia kysymyksiä eri yksityiskohdista. Kaikki asiat olivat jokaisella ryhmällä hyvin hoidetut. Sovimme kuitenkin, että olisin tavoitettavissa sekä puhelimitse että sähköpostitse, mikäli siihen olisi ollut tarvetta. Sain näissä tapaamisissa jo paljon palautetta, vaikka virallinen palautteenanto tapahtuikin E-lomakkeella.

5.6.1 Tehtävänannot

Ensimmäisenä tehtävänä oli idean rakentaminen. Opiskelijoiden tuli määritellä vastaukset kysymyksiin miksi, kenelle, mitä, miten ja mitkä ovat resurssit sekä mikä on tapahtuman imago. Tämän tehtävän tarkoituksena oli, että opiskelijat hahmottavat tapahtuman idean, selvittävät tapahtuman luonteen ja luovat yhteisen näkemyksen tapahtumasta.

Tuottajan muistilista -nimisessä tehtävässä opiskelijat listasivat asioita, jotka liittyvät olennaisesti tapahtuman järjestämiseen. Heidän tuli poimia valmiista listasta ne asiat, jotka koskevat heidän tapahtumansa järjestämistä ja pohtia, miten he aikovat hoitaa kyseisen asian.

Yhtenä tehtävänä oli aikataulun tekeminen. Opiskelijoiden tuli hahmottaa itsellensä aikataulu, jonka perusteella he aloittavat prosessin työstämisen. Aikataulun pohjana opiskelijat käyt-

tivät minun tekemää lähiopetussuunnitelmaa. Tehtävässä opiskelijat pohtivat kuinka paljon aikaa he tarvitsevat kunkin tehtävän hoitamiseen.

Suurin osa tehtävistä oli listojen ja taulukoiden tekemistä. Ainoa kirjallinen tehtävä oli toimintasuunnitelma. Toimintasuunnitelmassa eriteltiin tarkasti seuraavia asioita: tapahtuman tiedot, tapahtuman idea, tapahtuman kuvaus ja kulku, tapahtuman kohderyhmä ja markkinointi, tapahtuman toteutus, tapahtuman taloussuunnitelma sekä tapahtuman arviointi. Toimintasuunnitelma toimi myös pohjana tapahtuman järjestämisestä kirjoitettavalle raportille.

Organisaatiokaavio -tehtävä tehtiin siksi, että opiskelijat hahmottavat, onko heillä tarpeeksi työvoimaa tapahtuman toteuttamista varten. Tässä vaiheessa oli hyvä pohtia tarvitaanko tapahtuman toteuttamisessa ryhmän ulkopuolista apua, kuten tukioppilaita. Suunnitelma/vastuunjako -taulukko tehtiin jatkoksi organisaatiokaaviolle. Kuten polulla todetaan ”Hyvin suunniteltu on puoliksi tehty”. Tehtävässä tapahtuma jaettiin lohkoihin, jotka ovat jokaisessa tapahtumassa erilaisia. Lohkojen perusideat, eli tehtävät, aikataulu, vastuu, resurssit ja arviointi, ovat joka ryhmälle kuitenkin samat. Tehtävän tarkoituksena oli hahmottaa paperille kuka on vastuussa mistäkin osiosta. Asioiden pilkkominen yksityiskohtiin edesauttaa sitä, että kaikki osa-alueet tulevat varmasti hoidetuiksi.

Tuotteistusprosessi -tehtävässä opiskelijoiden tuli määrittää tapahtuman tarkoitus ja asiakashyödyt, tapahtuman kuvaus palvelupaketina, tapahtuma mielikuvatuotteena sekä tapahtuman keskeinen sanoma.

Tuoteympyrä -tehtävä tehtiin tapahtuman sisällön havaitsemiseksi eli kuvaukseksi tapahtuman palvelupaketista. Tapahtuman tuoteympyrä jakautuu kolmeen osaan: ensinnäkin ydintuotteeseen, joka kuvastaa sitä ohjelmakokonaisuutta, jonka ympärille tapahtuma on rakennettu. Toiseksi ydintuotetta tukeviin lisätuihin, kuten tarjoiluihin ja kilpailuihin, joilla saadaan ihmiset viihtymään sekä tapahtuma erottumaan myönteisesti muiden joukosta. Kolmas osa tuoteympyrästä on mielikuvatuote, joka kertoo tapahtuman imagosta. Esimerkiksi tapahtumalle valittu nimi ja mahdollinen logo ovat osa tapahtuman imagoa.

Tapahtuman mainonta rajoittui tässä tapauksessa vain tapahtumapaikan seinien sisäpuolelle. Mainontaosion tehtävänä oli suunnitella ja toteuttaa tapahtuman markkinointia varten juliste, jolla tapahtuma saadaan kohderyhmän tietoon hyvissä ajoin.

Taloussuunnitelma -tehtävässä opiskelijoiden tuli määrittää tapahtumalleen budjetti. Budjetin määrittämisessä osa-alueina olivat koululta saadut rahat, mahdollisilta sponsoreilta kerätyt varat ja palvelutapahtuman toteuttamiseen kuluneet menot.

Tarkistuslista -tehtävän tarkoituksena oli koota yhteen kaikki asiat, jotka ryhmällä on hoitamatta. Listalle koottujen asioiden perään kirjoitettiin, kuka asian hoitaa ja milloin se hoidetaan. Jokainen ryhmä kirjoitti omanlaisensa listan, joka sisälsi juuri heidän ryhmäänsä koskevat asiat.

5.6.2 Projektissa toimiminen

Opinnäytetyöni oli toteutusprojekti. Toteutusprojektista valmistuu ennalta määritelty lopputulos, joka voi olla esimerkiksi tapahtuma tai koulutus. Toteutusprojektini lopputuloksena oli koulutus, eli ohjattu opintojakso opiskelijoille, jotka minun ohjauksellani toteuttivat oman toteutusprojektinsa. Näiden toteutusprojektien tuloksena olivat palvelutapahtumat. Toteutusprojekteissamme oli selkeästi havaittavissa niille ominaiset piirteet. Aikataulussa pysyminen oli suuri haaste ja oli selkeästi havaittavissa, kuinka työn määrä kasvoi kaikilla ryhmillä tapahtuman toteutuspäivämäärän lähentyessä.

Työskentelymuotona minun projektissani oli yksilötyöskentely. Ohjauksessani oli kuitenkin ryhmiä, eli tehtävänäni oli yksin työskennellessäni valvoa ryhmätyöskentelyä. Palvelutapahtumien toteuttaminen ryhmätyöskentelyllä oli pakollinen valinta, sillä palvelutapahtuman tuottaminen vaatii toteutukseen useampia henkilöitä. Ryhmätyöskentelyllä taataan myös se, että saatavana on mahdollisimman paljon erilaisia tietoja ja taitoja. Tämä projekti oli kyseisille opiskelijoille ensimmäinen ammattikorkeakoulussa. Ryhmässä työskennellessään he myös saivat hyvän tilaisuuden tutustua uusiin luokkatovereihinsa. Ryhmätyöskentelyn tukena opiskelijoilla oli kuitenkin projektipäällikkö eli minä, jolta he saivat tukea tarvitsemiinsa asioihin ja päätöksentekoon.

Projektin toiminnan tukena toimii viestintä. Pienissä projekteissa, kuten meidän projektimme, viestintä on usein melkein pelkkää sisäistä viestintää. Viestinnän tavoitteena on se, että kaikki projektiin osallistuvat henkilöt, ovat perillä siitä, mitä missäkin projektin osa-alueessa kulloinkin tapahtuu. Hyvin suunnitellun ja toteutetun viestinnän avulla projekti pysyy sujuvana eikä jumiudu paikalleen kommunikaatiovaikeuksien takia. Tämän onnistumiseksi minulle hankittiin matkapuhelin, josta opiskelijat saivat minut kiinni helposti silloinkin, kun en ollut konkreettisesti paikalla koululla. Tämän lisäksi tärkeänä viestintävälineenä oli sähköposti, jonka välityksellä dokumentit liikkuvat sujuvasti koko projektin ajan.

Tärkein viestinnän menetelmä on kuitenkin niin sanottu face-to-face -menetelmä eli kasvokkain tapahtuva keskustelu. Lähiohjauskerroilla koetin kertoa mahdollisimman paljon asioita opiskelijoille kasvotusten. Puhelimessa ja sähköpostitse käyty keskustelu saattaa joskus jäädä puutteelliseksi eivätkä molemmat osapuolet välttämättä ymmärrä toisiaan. Tämän riski on

kasvokkain käydyssä keskustelussa pienempi, sillä henkilöt voivat nähdä myös sanatonta viestintää, kuten eleitä ja ilmeitä.

Projektin aikana käytettiin myös ulkoista viestintää. Minä olin yhteydessä KUUMA -kuntien koulujen rehtoreihin, kun haimme projektiimme mukaan yhteistyökouluja. Opiskelijat olivat yhteydessä tiedotusvälineisiin, mahdollisiin sponsoreihin ja yhteistyökumppaneihin sekä yhteistyökoulujen yhteyshenkilöihin.

5.6.3 Projektin tapahtumien toteutus

Etenin lähiohjauksessani hieman alkuperäistä suunnitelmaani muuttaen. Muutin suunnitelmaani, kun huomasin opiskelijoiden olevan ylityöllistettyjä muiden koulutehtäviensä kanssa. Annoin opiskelijoille kuitenkin kaikki suunnittelemani tehtävät, lykkäsin osan antamista vain hieman eteenpäin. Jokaisen tapaamisen alussa otin selvää siitä, missä vaiheessa kukin ryhmä on ja onko heillä joitain mieltä askarruttavia asioita. Kävimme ryhmäkohtaisesti asioita vielä läpi, mikäli tarvetta siihen oli. Ryhmät tekivät suunnittelemani tehtäviä, jotka he sitten palauttivat omiin kansioihinsa Optimaan. Myös tätä kautta seurasin opiskelijoiden edistymistä palvelutapahtuman suunnittelussa. Olin viikoittain yhteyksissä ohjaajaani ja pidin hänet ajan tasalla siitä, miten kullakin ryhmällä projektin suunnittelu sujui. Kävin hänen kanssaan läpi myös, missä vaiheessa omat suunnitelmani olivat ja pyysin hyväksynnän kaikkiin opintojakson kulkuun liittyviin ratkaisuihin ennen kuin toteutin ne.

Alkuperäisen suunnitelmani mukaan olisimme käyneet tehtävät läpi seuraavalla tunnilla, mutta tämä osoittautui opiskelijoiden mielestä epämiellyttäväksi. Tulin siihen tulokseen, että tehtävien nopea läpikäynti riittää. Syynä tehtävien läpikäymisestä luopumiseen oli selkeä kilpailuasetelma ryhmien välillä. Tapahtumat järjestettiin samana päivänä ja lähestulkoon samaan kellonaikaan kohtalaisen tiivillä alueella, joka mutkisti opiskelijoiden työtä osittain. Paikallisten sponsoreiden hankinta oli mahdollista, mutta erinäisten esittelijöiden saaminen tapahtumaan aiheutti kilpailua ryhmien välillä, sillä monilla organisaatioilla ei ollut mahdollisuutta lähettää useaa eri edustajaa paikalle samanaikaisesti eri tapahtumiin. Idea jostain uudesta tahosta oli siis pidettävä itsellään, ettei toinen ryhmä ehdi ottaa yhteyttä ensin. Tämä oli ikävä puoli tapahtumien suunnitteluvaiheessa.

Tapahtumat toteutettiin 20.11.2008 neljällä KUUMA -kuntien alueen yläkoululla, jotka olivat Tuusulan Hyökkälän-, Järvenpään Koivusaaren-, Keravan Sompion- ja Mäntsälän Ehnroosin koulu. Kukin ryhmä kävi etukäteen omilla kouluillansa sopimassa käytännön järjestelyistä. Osa ryhmistä laittoi tiloja kuntoon edellisenä päivänä ja osa vasta tapahtumapäivän aamuna. Tapahtumat sijoittuivat hieman eri ajoille päivän mittaan, mutta onnistuimme tekemään aika-

taulun, jolla pystyimme kiertämään kaikki tapahtumat niiden ollessa käynnissä. Kiersimme tapahtumat Raija Tullan ja Tarja Rinteen kanssa.

Järvenpään Koivusaaren koululla tapahtuma oli kaksiosainen. Tapahtuma oli suunnattu 7.-9.-luokkalaisille. Ensimmäisenä oli vuorossa Unicefin järjestämä luento lasten oikeuksista ja Unicefin toiminnasta maailmalla. Tämän jälkeen siirryttiin liikuntasaliin, jonka opiskelijaryhmä oli koristellut ja varustanut erilaisin kojuin. Tapahtuma oli luonteeltaan messutyypinen ja mahdollisesti vapaan kiertelyn eri pisteillä, joilla avustivat koulun omat tukioppilaat.

Tuusulan Hyökkälän koululla tapahtuma oli myös jaettu kahteen eri osa-alueeseen. Tapahtuma oli suunnattu kahdeksaluokkalaisille. Tämän lisäksi he olivat pitäneet tapahtumapäivää edeltävänä aamuna aamunavauksen koko koululle. Koulun kirjastossa oli näytillä ulkoministeriön tarjoama näyttely. Liikuntasalissa oli messutyypisiä kojuja sekä tanssi- ja taistelulajiesityksiä.

Keravan Sompion koululla käytössä oli vain yksi tila, liikuntasali. Tapahtuma oli suunnattu seitsemäsluokkalaisille. Sali oli jaettu viiteen eri pisteeseen, jotka kukin esittelivät yhtä maanosaa. Jokaisella pisteellä oli yksi ryhmän jäsen sekä lisäksi kahdeksaluokkalaisia ilmaisutaidon kurssin oppilaita avustamassa.

Mäntsälän Ehnroosin koululla tapahtuma oli jaettu neljään eri luokkaan. Yhdessä luokassa oli taksvärkin järjestämä esittely, toisessa tietokilpailu ja kaksi muuta esittelivät eri maanosia ja niiden erityispiirteitä. Koko tapahtuman teema oli kuitenkin rakennettu lasten oikeuksien ympärille.

5.7 Projektin päättämisvaihe

Viimeisenä toiminnallisena osana omassa projektityöskentelyssäni oli opiskelijoiden arviointi. Tutkin opiskelijoiden kirjoittamat tapahtumaraportit ja tein niistä huomioita. Tapasimme Raija Tullan ja Tarja Rinteen kanssa Keravan Laureassa 11.2.2009. Kävimme yhdessä läpi jokaisen ryhmän raportin ja tapahtuman kulun. Annoimme kullekin ryhmälle arvosanat erikseen sekä raportista että tapahtumasta.

Opiskelijat tekivät toisistaan vertaisarvioinnit, jossa he arvioivat ryhmän muiden jäsenten toimimista ryhmässä. He antoivat jokaiselle ryhmän jäsenelle arvosanan, joka muodosti viisikymmentä prosenttia kurssiarvosanasta. Toinen viisikymmentä prosenttia tuli raportin arvosanan ja tapahtuman arvosanan keskiarvosta. Tällä tavoin annoimme arvosanan jokaiselle opiskelijalle. Teimme henkilökohtaisen numeroarvioinnin lisäksi vielä ryhmäkohtaiset kirjalliset

perusteet raportin ja tapahtuman arvosanasta, jotka Raija Tulla lähetti opiskelijoille sähköpostitse.

Tämän projektin päätöksen sinetöi minun opinnäytetyöni. Se on selonteko siitä, mitä projektissa tapahtui ja miten sen tavoitteet saavutettiin. Projektin johtoryhmä on hyväksynyt projektin päättämisen siinä vaiheessa, kun arvosanat opiskelijoille oli annettu, jolloin jäljelle jäi vain siitä raportointi.

5.8 Sisäinen yrittäjyys projektissa

Koen itse olevani sisäinen yrittäjä. Tästä ominaisuudesta on minulle ehdottomasti paljon hyötyä monilla elämän osa-alueilla. Projektipäällikön roolissa siitä oli minulle erittäin paljon hyötyä. Projektin edetessä olin tyytyväinen saamistani haasteista ja minusta oli mieluisaa tehdä opinnäytetyötä työelämälähtöisesti.

Yrittäjyysnäkökulman säilyttämiseksi opiskelijoiden projekteissa puhuimme heidän kanssaan yhdellä tapaamisella sisäisestä yrittäjyydestä. Opiskelijat kertoivat omia mielikuviaan yrittäjän ominaisuuksista. Teimme yhdessä pitkän luettelon ominaisuuksista, joita yrittäjällä tulee tai on hyvä olla (Liite 4). Pohdimme näiden tulosten perusteella sitä, mitä sisäinen yrittäjyys on. Annoin opiskelijoille tehtäväksi tarkkailla omaa sisäistä yrittäjyyttään koko prosessin aikana. Missä vaiheessa ja millä tavoin tietyt ominaisuudet nousivat esiin tai kaikkosivat prosessin edetessä. Annoin heille myös tehtäväksi pohtia olisiko heistä yrittäjiä.

Opiskelijoiden mainitsemista ominaisuuksista (Liite 4), lähes kaikki löytyivät Ristimäen kirjasta *Yrittäjyyskasvatus* (2004, 50). Ristimäki on luetellut neljäkymmentäkaksi yrittäjään liittyvää ominaisuutta taulukkoon, ja neljää lukuun ottamatta opiskelijoiden luettelemat ominaisuudet löytyivät taulukosta joko suorasti tai epäsuorasti ilmaistuna. Taulukossa ei mainittu puheliaisuutta, tervettä itsetuntoa, spontaaniutta eikä impulsiivisuutta. Impulsiivisuus aiheutti opiskelijoiden kesken keskustelua ominaisuuden hyödystä. Osa opiskelijoista oli sitä mieltä, että impulsiivisuus on huono luoteenpiirre ja osa sitä mieltä, että hyvä.

Opiskelijoiden kirjoittamat ryhmäraportit sisälsivät jokaisen henkilökohtaisen itsearvioinnin. Annoin heille tätä osiota varten valmiiksi laaditut kysymykset (Liite 5), joihin heidän tuli vastata. Jokainen opiskelija pohti näissä osioissa omaa asemaansa ryhmän jäsenenä ja omaa sisäistä yrittäjäpersoonansa. Olin erittäin kiinnostunut siitä, miten minun mielikuvani osuivat toteen opiskelijoiden oma-arvion kanssa. Moni opiskelijoista oli löytänyt itsestään uusia puolia projektityöskentelyn aikana.

Projektin aikana seurasin opiskelijoiden ryhmien sisäisiä jakoja. Havaittavissa oli jo heti alussa selkeitä johtohahmoja ja niitä joita projektimuotoinen työskentely ei välttämättä kiinnostanut. Huomasin kuitenkin, että osa opiskelijoista, joita olin pitänyt syrjäanvetäytyvinä, olivat kuitenkin projektin edetessä löytäneet paikkansa ryhmän toiminnassa. Lukiessani opiskelijoiden arvioita omasta ryhmätoiminnastaan olin erittäin tyytyväinen, että moni opiskelija oli kokenut saavansa lisää itseluottamusta projektin edetessä.

6 ARVIOINTI JA POHDINTA

Laatu on suhteellinen käsite. Laadun arviointikriteerit riippuvat aina tilanteesta ja arvioinnin kohteelle asetetuista tavoitteista. Laatua arvioidaan sen perusteella, miten hyvin asetetut tavoitteet ollaan saavutettu. Laatu ei siis ole yksittäinen tekijä, eikä sitä täten voida suoraanaisesti mitata, varmistaa eikä kehittää. Laatu on monien asioiden yhteissumma. Projektin kannalta on kannattavinta toivoa oikeaa laatua eikä sitä kaikkein parasta. (Ruuska 2007, 234.)

Projektin laatutavoitteessa on havaittavissa selkeää ristiriitaa. Projektin laatua tarkkaillaan esimerkiksi sillä, pysyttiinkö annetuissa resursseissa, aikataulussa ja budjetissa. Parhaan laadun saavuttaminen, lopputulosta ajatellen, saattaa kuitenkin edellyttää edellä mainituista asioista joustamista. Tällöin on vaikea arvioida, kumpi tapa on oikein, että asetetut laatutavoitteen saavutetaan. On pohdittava, missä määrin esimerkiksi aikataulusta ja budjetista ollaan valmiita joustamaan, jos projektin laadukas lopputulos sitä edellyttää. (Virtanen 2000, 171.)

Minun projektilleni ei asetettu mitään selkeitä laatutavoitteita. Kuten edellä mainitaan, on laatutavoitteiden asettaminen projektissa usein hankalaa, sillä selkeitä standardeja ei ole olemassa. Laatua pystyi kuitenkin arvioimaan annetun palautteen perusteella niin ohjausprosessissa kuin opiskelijoiden toteuttamissa tapahtumissa. Opiskelijat keräsivät palautetta tapahtumiin osallistuneilta oppilailta ja analysoivat omien tapahtumiensa laatua näiden palautteiden avulla. Suurin osa tapahtumien palautteista oli erittäin positiivisia, mutta ne sisälsivät kuitenkin myös hyviä kehitysehdotuksia ja selkeää kritiikkiä.

6.1 Prosessin arviointi

Oman ohjausprojektini laatua arvioin siis opiskelijoilta saamani palautteen avulla. Päätin kerätä opiskelijoilta opintojaksosta kirjallista palautetta. Yhteisen aikamme puutteen vuoksi tulimme yhdessä siihen tulokseen, että helpoin tapa palautteen antamiseen olisi E-lomakkeella tehty kysely (Liite 6). Suunnittelin E-lomakkeen ja hyväksytin sen ohjaajallani ja tietotekniikan lehtori Paula Löfmanilla. Lomakkeessa oli viisi kysymystä. Ensimmäiset kaksi kysymystä olivat perustietokysymyksiä; sukupuoli ja koulutustausta. Seuraavat kaksi kysymystä koskivat opintojaksoa ja viimeinen kohta oli vapaata palautetta minulle. Sain vastauksen kyselyyn seitsemältätoista kahdestakymmenestä. Kolme opiskelijaa oli lopettanut opiskelunsa Laureassa, joten he eivät lukeneet enää Laurean sähköpostia joulutauon jälkeen, jolloin lähetin kyselyt opiskelijoille. Opiskelijoiden vastaukset löytyvät kokonaisuudessaan liitteestä 7.

Sukupuolella ei ollut kyselyssä havaittavissa suurta merkitystä. Kyselyyn vastanneista opiskelijoista neljätoista oli sitä mieltä, että opintojaksolla oli sopiva määrä ohjausta. Yhden mielestä ohjausta oli liikaa ja kahden mielestä liian vähän. Opiskelija, jonka mielestä ohjausta oli liikaa, oli koulutustaustaltaan ylioppilas ja matkailuvirkailija. Opiskelijat, jotka eivät olleet tyytyväisiä ohjauksen määrään, vaan kokivat, että sitä oli liian vähän, olivat koulutustaustaltaan ylioppilaita. Muut neljätoista, joiden mielestä ohjausta oli sopivasti, olivat koulutustaustaltaan joko ylioppilaita tai sekä ylioppilaita että ammattikoulun käyneitä tai ammattikoulun käyneitä.

Perusteluina ohjauksen määrän sopivuuteen olivat teorian tuntien riittävyys ja lisäavun saataavuus. Osa ohjaukseen tyytyväisistä opiskelijoista kuitenkin kritisoi tehtävien samankaltaisuutta. Opiskelija, joka koki ohjausta olleen liikaa, perusteli tätä sillä, että tekemistä oli jo suunnittelussa niin paljon, ettei tehtäviä olisi tarvinnut olla niin paljon. Hän oli kuitenkin kiitollinen saatavilla olleesta tuesta. Opiskelijat, jotka kokivat ohjausta olleen liian vähän, olivat sitä mieltä, että kokonaisuutena palvelutapahtuman järjestäminen oli sekava, eikä projektin aikana selvinnyt, mitä lehtorit odottivat kurssilta. Tehtävät jäivät seisomaan paikalleen, kun ohjausta ei ollut tarpeeksi usein.

Kehitysehdotukset opintojaksolle olivat aika samankaltaisia jokaisen opiskelijan vastauksissa. Lähes kaikki olivat sitä mieltä, että olisi ollut mukavampaa, jos aihetta ei olisi annettu valmiiksi ja rajausta ei olisi ollut niin tiukka. Projektien samankaltaisuus aiheutti ryhmien välille kilpailuasetelman, jota moni opiskelijoista piti negatiivisena. Osa opiskelijoista olisi kaivannut ohjaukselta enemmän tarkkoja tietoja niin tavoitteista kuin taustoistakin, ja osa olisi toivonut tarkempaa valvontaa tekemisiensä suhteen. Yksi opiskelija oli sitä mieltä, että noin suuresta työmäärästä kuuluisi saada enemmän opistopisteitä ja toinen olisi toivonut enemmän vaihtelua opintojaksolla annettuihin tehtäviin.

Minulle annetusta palautteesta suurin osa oli positiivista. Huonoina puolina koettiin tehtävien vähäinen hyöty opiskelijoille, konkreettisten neuvojen vähäisyys ja motivointia olisi pitänyt olla vieläkin enemmän henkilökohtaisella tasolla. Suurin osa opiskelijoista kiitti kuitenkin saamaansa tuesta ja kannustuksesta opintojakson aikana. Myös hyvästä tavoitettavuudesta sain paljon kiitosta. Yksittäisiä asioita, joita mainittiin, oli panostus, apu ja neuvot, selkeys, omistautuvuus, tarkkuus, mukavuus sekä luotettavuus. Yhden opiskelijan palaute; ”Huonoista lähtökohdista hyvään lopputulokseen” oli mielestäni erittäin mukava, sillä alussa minusta tuntui, että minulla oli niin heikot lähtötiedot tehtävän vaativuuteen nähden.

Saamani palautteiden perusteella olin tyytyväinen tekemääni työhön. Kaikki saamani kritiikki oli hyvin perusteltua ja näin ollen myös hyvin asiallista. Opiskelijat olivat enemmän kriittisiä minusta riippumattomiin tekijöihin kuin minun tekemiini päätöksiin. Sain selkeät ja tarkat

raamit, joiden ympärille opinnäytetyöprosessini rakentui. Nämä raamit rajasivat erittäin paljon opiskelijoiden mahdollisuuksia toteuttaa itseään ja omia visioitaan, sillä tapahtumien rajaus oli alusta asti tiukka. Osa opiskelijoista oli kuullut edellisen vuosikurssin opiskelijoilta, että ensimmäisellä luokalla he järjestävät vapaasti valittavan tapahtuman ja, kun aihe olikin valmiiksi rajattu he pettyivät. Projektin edetessä moni opiskelija harmitteli rajattua aihepiiriä, sillä kaikki tiesivät, miten edellisinä vuosina oli toimittu. Minun mielestäni selkeä rajaus oli opiskelijoille helpotusta, mutta he eivät kokeneet asiaa niin. Uskon että heidän asenteensa olisi ollut erilainen, mikäli he eivät olisi tienneet, miten aikaisempina vuosina on toimittu.

Sain kuitenkin opiskelijoilta erittäin positiivista palautetta koko opintojakson ajan, sekä kirjallisissa palautteissa omasta panoksestani ja toiminnastani projektin aikana. Toisaalta olisin toivonut hieman enemmän tukea lehtoreilta, sillä etenkin alkuvaiheessa oma uskottavuuteni oli minun mielestä aika heikoilla kannattimilla opiskelijoiden silmissä. Uskottavuus ja luotto kuitenkin kasvoivat prosessin edetessä ja sain koko ajan tarvitsemaani taustatukea lehtoreilta.

6.2 Tuotoksen arviointi

Mielestäni kaikki tapahtumat onnistuivat hyvin. Olin erittäin tyytyväinen siihen, että useista motivaatio-ongelmista huolimatta, joita opiskelijat opintojakson aikana kohtasivat, jokainen ryhmä onnistui toteuttamaan juuri heille sopivan tapahtuman. Tapahtumissa suurena haasteena oli kohderyhmä. Vaikka kohderyhmä oli ennalta määritelty ja heidän osallistumisensa tapahtumaan ei ollut vapaaehtoista, oli sen innostumaan saaminen erittäin haastavaa monelle ryhmälle. Yläkouluikäisten nuorten innostaminen vakavien asioiden pariin on haasteellista ja aiheutti monessa tapahtumassa lieviä odottamattomia järjestyshäiriöitä, kuten lumipalloja sisätiloissa ja karkkipapereilla sotkemista. Niin sanotuista ”häirikkö”-oppilaista huolimatta jokaiseen tapahtumaan osallistui kuitenkin iso joukko nuoria, jotka olivat aidosti kiinnostuneita siitä, mikä näiden päivää piristävien tapahtumien todellinen sanoma oli.

Jokaisessa tapahtumassa oli jotain, joka sai minut tuntemaan suurta ylpeyttä ohjaamistani opiskelijoista. He olivat panostaneet lopullisiin tapahtumiin niin paljon, että olin erittäin positiivisesti yllättynyt kuhunkin tapahtumaan saapuessani. Osa ryhmistä oli panostanut myös tapahtuman visuaalisuuteen niin paljon, etten olisi uskonut sen annetuilla raharesursseilla olevan edes mahdollista, mutta kotoa tuodut ja koululta lainatut tavarat koristivat tiloja loistavasti.

Olin myös tyytyväinen toteuttamaani ohjaukseen. Alussa olin hieman peloissani siitä, miten onnistuisin ohjaamaan uusia kokemattomia opiskelijoita, mutta onnistuin siinä mielestäni paremmin kuin odotin. Pystyin tukemaan opiskelijoita silloin kun heillä oli vaikeaa ja sain

osittain heidän motivaatioita nostettua omalla panostuksellani ja innostuneisuudellani. Olin yllättynyt myös siitä, miten projekti tempasi minut mukaansa. Voin sanoa, että olin todella sydämellä mukana projektissa. Yksi suurimmista peloistani ennen projektin aloittamista oli se, jos projektiin osallistuvat opiskelijat olisivat olleet täysin haluttomia minun ohjaamaani projektia kohtaan. Pienistä motivaatio-ongelmista huolimatta, joita matkan varrella ilmeni, olin kuitenkin erittäin onnellinen siitä, että juuri nämä opiskelijat olivat mukana opinnäytetyöprojektissani.

Suunnittelemani lähiohjaussuunnitelma (Liite 2) osoittautui mielestäni toimivaksi, vaikka joidenkin mielestä siinä olikin liian samankaltaisia tehtäviä. Käytin suunnittelussa kirjallisuuden lisäksi reilusti omaan kokemukseeni pohjautuvaa tietoa projektityöskentelystä. Ammattikorkeakouluopintojeni aikana olin mukana monenlaisten tapahtumien suunnitteluissa ja toteutuksissa opintojaksojen puitteissa. Huomasin tämän projektin myötä ammattitaitoni kasvaneen sillä saralla.

Nautin työskentelystä, jossa saan olla tekemisissä ihmisten kanssa, ja tämän pystyi selkeästi huomaamaan projektin aikana. Sain paljon kiitosta oma-aloitteisuudestani myös kurssin ohjaukseen osallistuvilta lehtoreilta. Oli mukava nähdä, että ideani otettiin vastaan hyvin ja niiden sisältöä kunnioitettiin. Olin jopa yllättynyt, miten paljon lehtorit luottivat minun ammattitaitooni projektin aikana. Kaiken kaikkiaan olin erittäin tyytyväinen osaani Palvelutapahtuman tuottamisen opintojakson ohjauksessa.

6.3 Oman oppimisen arviointi

Teoreettista viitekehystä kootessani huomasin hyvin pian, että projektikirjallisuus painottuu yritysten projekteihin ja niiden hallintaan. Ainoa kirjallinen teos, jonka löysin ja joka kertoi projektityöskentelystä kouluympäristössä, oli Leila Pehkosen tekemä tutkimus Täydestä sydäimestä ja tarkoituksella - Projektityöskentelyn käsitteellistä viitekehystä jäljittämässä. Tämä tutkimus on Helsingin Yliopiston Kasvatustieteen laitoksen tutkimus 171 vuodelta 2001. Tutkimuksen tarkoituksena oli tarkentaa projektityöskentelyn käsitettä. Tutkimustuloksena saatiin projektityöskentelyä kuvaaviksi keskeisiksi käsitteiksi vastuullisuus, toiminnanvapaus, käytännöllisyys, ongelmakeskeisyys, tieteellisyys ja yhteistoiminnallisuus. (Pehkonen 2001.)

Etsin kirjastoista projektityöskentelyyn liittyvää kirjallisuutta. Tutustuin kirjoihin yksi kerrallaan ja kokosin kirjoista asioita, jotka koskettivat minun opinnäytetyöprojektiani. Jossain vaiheessa olin jo hyvin huolestunut siitä, saanko kokoon tarpeeksi kattavan teoreettisen viitekehyksen projektityöskentelystä, joka ei kuitenkaan viittaa projektityöskentelyyn yrityksissä. Sovelsin lukemaani tietoa projekteista yrityksissä ja onnistuin mielestäni rakentamaan kattavan viitekehyksen. Opinnäytetyöprojektin aikana kehityin huomattavasti tekstien analysoin-

nissa ja niiden soveltamisessa. Alkuvaiheeseen verrattuna olen oppinut paljon siitä, miten suuresta tekstimäärästä löydetään se olennainen ja miten sitä käytetään viitekehyksessä.

Tein opiskelijoille tehtäviä, joita he palauttivat minulle opintojakson edetessä. Tehtäviä suunnitellessani minulle oli alusta asti selkeää, mikä on mielestäni tämän projektin kannalta olennaista ja mikä ei. Tehtäviä lukiessani huomasin hakevani niistä selkeästi ammattimaisempaa otetta, kuin ensimmäisen vuosikurssin opiskelijoilta kuuluisi vaatia. En kuitenkaan antanut heille palautetta tämän mielikuvani perusteella, vaan noudatin antamieni tehtävien standardeja. Huomasin tässä projektin osassa kehittyneeni opintojeni aikana paljon. En olisi uskonut osaavani hoitaa niin hyvin yllättäviä asioita, joita projektin aikana opiskelijoilla vaikeuksina ilmeni, kuin miten sain ne hoidettua.

Koin kehittyneeni projektin aikana valtavasti. Sain paljon lisää itseluottamusta jokaisesta onnistumisesta. Opin myös paljon uutta pienistä vastoinkäymisistä projektin aikana. Jo keväällä olin innoissani tulevasta haasteesta. Opinnäytetyöni valinnassa olennaisessa osassa oli sen mukanaan tuomat haasteet. Olin erittäin tyytyväinen, että sain vielä kerran haastaa itseni johonkin uuteen opintojeni aikana, ennen kuin siirtyisin kokonaan työelämään.

LÄHTEET

Henkilökohtainen tiedonanto- Raija Tulla 05/08

Henkilökohtainen tiedonanto- Tuula Ilvonen 08/08

Järvenpään yrittäjät. Luettu 29.10.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.jarvenpaanyrittajat.fi/ep/tiedostot/YT1_2006.pdf>.

Kansikas J. 2007. Kasva yrittäjyyteen. Gummerrus Kirjapaino Oy: Jyväskylä.

Kansalaisfoorumi, Idean rakentaminen. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=24>.

Kansalaisfoorumi, Kulttuuritapahtuman tuottaminen. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=23>.

Kansalaisfoorumi, Käyttömahdollisuudet, www-dokumentti . Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=41>.

Kansalaisfoorumi, Organisaatiokaavio. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=32

Kansalaisfoorumi, Sivistysliitto. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/index.php?lk_id=2>.

Kansalaisfoorumi, Tarkistuslista. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=39>.

Kansalaisfoorumi, Tekijät. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=40>.

Kansalaisfoorumi, Tiedotussuunnitelma. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=36>.

Kansalaisfoorumi, Toimintasuunnitelma. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=34>.

Kansalaisfoorumi, Tuottajan muistilista. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=28>.

Kansalaisfoorumi, Tuotteistusprosessi. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=35>.

Kansalaisfoorumi, Työntekijöiden varmistaminen. Luettu 10.12.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<http://www.kansalaisfoorumi.fi/sivu.php?artikkeli_id=30>.

Karlsson Å & Marttala A. 2002. Projektikirja -Onnistuneen projektin toteuttaminen. Tumma-vuoren kirjapaino Oy: Vantaa.

Kettunen S.2003. Onnistu projektissa. WS Bookwell Oy: Juva.

KUUMA. Luettu 11.5.2008. Saatavana www-muodossa.
URL:<<http://www.kuuma.fi>>.

Laurean esittely. Luettu 16.10.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://www.laurea.fi/internet/fi/03_tietoa_laureasta/01/01_Esittely/index.jsp>.

LbD 2008. Luettu 17.11.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://www.laurea.fi/net/fi/02_Opiskelu/01_Opiskelu_Laureassa/01_Learning_By_Developing/index.jsp>.

Laurean pedagoginen strategia 2007, 4.

Matkailun koulutusohjelma. Luettu 16.10.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://www.laurea.fi/internet/fi/01_opiskelu_ja_hakeminen/01_ryhma1/01_Koulutus/01_AMK_tutkinnot/06_Matkailu/index.jsp>.

Optima. Luettu 12.4.2009. Saatavana www-muodossa.

URL:<<http://www.discendum.com/palvelut/oppilaitoksille.html>>.

Pelin R. 2008. Projektihallinnan käsikirja. Gummerrus Kirjapaino Oy: Jyväskylä.

Rissanen T. 2002. Projektilla tulokseen. Gummerrus Kirjapaino Oy: Jyväskylä.

Ristimäki K. 2004. Yrittäjyyskasvatus. Yrityssanoma Oy: Järvenpää.

Ruuska K. 2007. Pidä projekti hallinnassa -suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. Gummerrus Kirjapaino Oy: Helsinki.

Ruuska K. 2005. Pidä projekti hallinnassa -suunnittelu, menetelmät, vuorovaikutus. Tammerpaino Oy: Tampere.

Saarinen M, Vuorinen S & Virtanen T. 2002. Projektisuunnittelun opas, Ideasta projektiksi. Leonardo-keskus, Opetushallitus.

Silfverberg P. 2007. Ideasta projektiksi - projektityön käsikirja. Edita Publishing Oy: Helsinki.

Tietoa Laureasta. Luettu 17.11.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://www.laurea.fi/internet/fi/03_tietoa_laureasta/index.jsp>.

Unicef. Luettu 16.10.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://www.unicef.fi/lapsen_oikeuksien_sopimus>.

Virtanen P. 2000. Projektityö. WS Bookwell Oy: Porvoo.

Yle oppiminen. Luettu 18.10.2008. Saatavana www-muodossa.

URL:<http://oppiminen.yle.fi/lasten_oikeuksien_paiva_20_11>.

LIITTEET

Liite 1 Yhteistyö kutsu.....	41
Liite 2 Lähiopetus suunnitelma	43
Liite 3 Ryhmäjako	44
Liite 4 Opiskelijoiden mainitsevat yrittäjän ominaisuudet	45
Liite 5 Opiskelijoiden itsearviointi kysymykset	46
Liite 6 Palautekysely	47
Liite 7 Palautekyselyn vastaukset	48

Liite 1 Yhteistyökutsu

LAUREA JÄRVENPÄÄ
Anni Saksanen

KUTSU YHTEISTYÖHÖN 1 (2)

Sibeliuksenväylä 55 A
04400 JÄRVENPÄÄ
040-7510829

13.5.2008

Yläkoulu
Rehtori
YRITTÄJYYSKASVATUSYHTEISTYÖ

Keväällä 2004 käynnistettiin Järvenpään Laureassa Yrittävyyttä, yrittäjyyttä ja ytyä KUUMA-kuntiin ja kouluihin (YYY) -hanke. Sen tavoitteena on ollut lisätä tietämystä yrittäjyyskasvatuksesta ja aktivoida yhteistyötä käytännön tasolla Keski-Uudellamaalla opiskelijoiden, opettajien ja palvelualan yrittäjien kesken. Hyvin käynnistynyttä toimintaa on tarkoitus jatkaa ja kehittää.

Syksyllä 2008 yhteistyötä jatketaan Tuotteistettu kouluyhteistyö -hankkeen avulla yhdessä Mäntsälän Riihenmäen koulun kanssa. Mukaan on tarkoitus saada yksi yläkoulu jokaisesta KUUMA-kunnasta. Toivomme teidän kiinnostuvan yhteistyöstä kanssamme.

Tuotteistettu kouluyhteistyö -hankkeessa on tavoitteena mallintaa seuraavia yrittäjyyskasvatukseen ja kansainvälisyyteen soveltuvia toimintamuotoja: kummiyritystoiminta, tapahtumapäivät, opiskelijaluennot, tietoisut ja muu oppimateriaalin tuottaminen sekä opintoihin liittyvät tutustumis- ja opintomatkat. Hankkeesta tehdään myös seuranta-tutkimusta.

Yhteistyömuotoja on tavoitteena toteuttaa pilottikoulun lisäksi muissakin Kuuma-kuntien yläkouluissa ja myös ammatillisen toisen asteen oppilaitoksissa ja lukioissa. Koko hanke on suunniteltu kolmivuotiseksi syksystä 2008 kevääseen 2011.

2(2)

Tuotteistettu koulu yhteistyö käynnistyy syksyllä 2008 siten, että opintonsa aloittavat restonomiopiskelijamme jaetaan kuuteen ryhmään suunnittelemaan ja toteuttamaan tapahtumaa nimeltä Maailman lapset kylään. Tapahtuma on tarkoitus toteuttaa 20.11.2008 Lapsen oikeuksien päivänä, yksi tapahtuma yhdellä yläkoululla. Tapahtuman teemana voi olla ryhmästä riippuen esimerkiksi lasten hyvinvointi, tasa-arvo, kehitysmaat tms. Tapahtuma on myös mahdollista videoida opiskelijoidemme toimesta.

Kevätlukukaudella 2009 yhteistyötä jatketaan yrittäjyystietoiskujen muodossa. Opiskelijamme perustavat omassa opintojaksoissaan harjoitusyrityksen. Tarkoituksena olisi tulla kertomaan yläkoulujen oppilaille yrityksen perustamisprosessista ja ryhmän omasta liikeideasta. Laurean opiskelijat tuottavat myös yrittäjyyteen liittyvää materiaalia verkkoon Peda.net-nimiseen verkkoympäristöön. Tämä materiaali on tarkoitettu yhteistyökoulujen vapaaseen käyttöön.

Toivomme, että kiinnostutte yhteistyöstä kanssamme ja ilmoitatte opiskelijakoordinaattorillemme sähköpostitse 31.5.2008 mennessä koulultanne sen henkilön yhteystiedot, jonka kanssa voisimme tulevaisuudessa jatkaa keskustelua hankeyhteistyötä koskevissa asioissa. Vastaamme mielellämme lisäkysymyksiin joko sähköpostitse tai puhelimitse.

Ystävällisin terveisin

*Anni Saksanen
opiskelijakoordinaattori
anni.saksanen@laurea.fi
040-7510829*

*Raija Tulla
lehtori
raija.tulla@laurea.fi
046-8567927*

Liite 2 Lähiopetussuunnitelma

Lähiopetusaikataulu

- VKO 37   Tiistai: ensitapaaminen Keravalla
 Keskiviikko: tapaaminen Järvenpäässä
     o ryhmien ja koulujen jako
     o tehtävä: Idean rakentaminen -taulukko, palautus vko 39
- VKO 39   Tiistai:
     o Idean rakentaminen tehtävän läpikäynti
     o tehtävä: Tuottajan muistilista, palautus vko 40
     o tehtävä: Aikataulu -vapaavalintainen toteutus, palautus vko 40
- VKO 40   Tiistai:
     o Muistilistan ja aikataulun läpikäynti
     o Sisäinen yrittäjäyys, keskustelu
     o tehtävä: Organisaatiokaavio -vapaavalintainen toteutus, palautus vko 41
     o tehtävä: Toimintasuunnitelma -kirjallinen, palautus vko 41
 Keskiviikko: Olen paikalla jos apua tarvitaan
- VKO 41   Keskiviikko:
     o Lyhyt kertaus tilanteista
     o Organisaatiokaavion läpikäynti
     o tehtävä: Suunnitelma/vastuunjako taulukko, palautus vko 42
 Torstai: Olen paikalla jos apua tarvitaan
- VKO 42   Tiistai:
     o Suunnitelma/vastuunjako taulukon läpikäynti
     o tehtävä: Tuotteistusprosessi, edut/hyödyt, palautus vko 43
     o tehtävä: Tuoteympyrä, palautus vko 43
     o tehtävä: Mainonta, lehdistö?, juliste, palautus vko 43
 Keskiviikko: Olen paikalla jos apua tarvitaan
- VKO 43   Tiistai:
     o Tuotteistusprosessi, Tuoteympyrä, Mainonta tehtävien läpikäynti
     o tehtävä: Taloussuunnitelma -taulukko, palautus vko 44
     o tehtävä: Tarkistuslista -taulukko, palautus vko 44
- VKO 44   Keskiviikko:
     o Lyhyt kertaus tilanteista
     o Taloussuunnitelman ja Tarkistuslistan läpikäynti
     o Viimeinen pakollinen läsnäolo
 Torstai:
     o Mahdollinen tapaaminen yhteyshenkilöiden kanssa

Tästä eteenpäin tarpeen mukaan!

www.kansalaisfoorumi.fi/index.php?lk_id=3

Liite 3 Ryhmäjako

Ryhmät:

Tuusula - Hyökklän koulu

Ryhmän yhteyshenkilö: Tiina Pyykkönen

Linda Laasala

Tatu Johansson

Anna-Kaisa Soljento

Petra Korhonen

Kerava - Sompion koulu

Ryhmän yhteyshenkilö: Anna-Kaisa Muukkonen

Heidi Kivijärvi

Outi Pietilä

Kiia Lehtinen

Petri Heino

Järvenpää - Koivusaaren koulu

Ryhmän yhteyshenkilö: Anniina Salo

Minna Sihvonen

Elina Mäkeläinen

Jonna Säkkinen

Mia Lehto

Mäntsälä - Ehnroosin koulu

Ryhmän yhteyshenkilö: Tia Leivo

Oskar Kaitanen

Jutta Kangas

Katariina Enasuo

Elina Mäkinen

Liite 4 Yrittäjän ominaisuudet

Opiskelijoiden mainitsemat yrittäjän ominaisuudet

- Aktiivinen
- Omatoiminen
- Puhelias
- Kunnianhimoinen
- Rohkea
- Terve itsetunto
- Innovatiivinen
- Luova
- Spontaani
- Impulsiivinen
- Tehokas
- Sosiaalinen
- Ahkera
- Riskin ottaja
- Vastuuntuntoinen
- Päätäväinen

Liite 5 Opiskelijoiden itsearviointikysymykset

Kerratkaa mielessänne, tai etsikää tietoa netistä tai kirjoista, mitä on sisäinen yrittäjyys. Pohtikaa, mitä ovat yrittäjän ominaisuudet ja onko teillä näitä ominaisuuksia. Pohtikaa myös omaa asemaanne ryhmässä ja miten tämä asema teille muodostui. Tässä on teille kysymyksiä avuksi. Kysymysten lisäksi sana on vapaa. Tekstiä tulisi olla vähintään sivun verran.

1. Minkälainen asema sinulla oli ryhmässä ja miksi?
2. Olitko tyytyväinen asemaasi ryhmässäsi?
3. Minkälaisena koet oman sisäisen yrittäjyytesi?
4. Oletko mielestäsi yrittäjäpersoonaa?
5. Onnistuiko tapahtuma sinun mielestäsi?
6. Mikäli ei, olisitko voinut omalla toiminnallasi muuttaa sitä? Miten?

Huom! Tämä ei ole minun arviointia, vaan te arvioitte omaa työskentelyänne! Teen teille palautelomakkeen minun toiminnastani erikseen!

Liite 6 Kyselylomake

Palautelomake

Tarvitsen vielä pienen palautteen opinnäytetyöni palauteosiota varten.

Tiedot

Mies Nainen

Sukupuoli

Koulutustausta

Mikä on koulutustaustasi?

Ohjauksen määrä

Liikaa

Oliko ohjausta mielestäsi Sopivasti

Liian vähän

Perustelu:

Kehitysehdotukset

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen:

Palaute

Risut ja ruusut Annille:

Kiitos palautteesta!

Kiitoksia paljon myös mukavasta opintojaksosta ja tsemppiä tuleviin haasteisiin!

Liite 7 Palautekyselyn vastaukset

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Peruskoulu ja lukio.

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Teoriatunteja oli tarpeeksi, lisäksi Annilta ja opettajilta sai halutessaan lisäapua.

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Porukka oli aika pettynyttä kun tapahtuman suunnittelulle oli melko rajatut puitteet jo alussa, eli nimi (ja siis aihepiiri) sekä kohderyhmä. Toisaalta mielestäni se helppokkin kun nämä asiat oli jo päätetty puolestamme. Lisäksi tapahtumien samankaltaisuudesta tuli kilpailutilanne ryhmien välille joka johti siihen etteivät ryhmät oikein jakaneet suunnitelmiaan keskenään. olisi ollut mukavempaa keskustella ryhmien kesken enemmän.

Risut ja ruusut Annille: En kokenut saavani tehtävistä juurikaan hyötyä itselleni. Tunneilla olisi voinut käsitellä muutakin kuin tehtäviä. Eipä nyt kyllä tule mieleen että mitä.. öö jotain :)

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Kurssilla oli liikaa hyvin samanlaisia tehtäviä.

Risut ja ruusut Annille: Jaksoit hyvin tsemppata ryhmiä, jos motivaatio oli huono, mutta konkreettiset neuvot jäivät vähäisiksi.

Sukupuoli: Mies

Mikä on koulutustaustasi?: YO

Oliko ohjausta mielestäsi: Liian vähän

Perustelu: Annin osalta ohjausta oli riittävästi ja se oli hyvää, mutta muuten koko palvelutapahtuman järjestäminen oli aika sekavaa. Ei ollut kunnollista käsitystä siitä mitä opettajat toteutukselta haluavat Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Selkeämmät tavoitteet. Ei laiteta montaa ryhmää tekemään samasta aiheesta samana päivänä. Lasten oikeuksien päivänä oli hankalaa saada esim sponsoreita useaan paikkaan samaan aikaan.

Risut ja ruusut Annille: Annille kiitos hienosta panoksesta. Lähes yksin piti koko projektin kasassa ja hoiti oppilaiden tukemisen hienosti. Hyvää työtä!

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Ohjaus oli välillä hyvin turhaa, sillä se oli enemmänkin tehtävien tekemistä.

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: "Maailman lapset kylään" -idea on aivan kamala. Tapahtuman pitäisi olla vapaavalintainen.

Risut ja ruusut Annille: Kiitos tuesta ja hyvästä ohjauksesta!

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Liian vähän

Perustelu: Hommat jäi helposti seisomaan, koska ohjaustunteja ei ollut hirveästi

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Enemmän ohjattua. Kohdeyleisö olisi kiva itse päättää, eikä niin, että se on valmiiksi määrättyä.

Risut ja ruusut Annille: Olit aina positiivinen ohjaaja ja kannustit hyvin meitä eteenpäin.

Sukupuoli: Mies

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Sai tarvittavat tiedot mitä projektin kutakin vaihetta varten tarvitsi

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Hiukan tarkempi kontrolli tehtäviä kohtaan, jotta kaikki olisivat ajantasalla eikä kaikki kasaantuisi loppuun saakka.

Risut ja ruusut Annille: ei muuta kun että kiitokset avusta ja neuvoista projektin aikana

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ammattikorkeakoulu

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: oli paikalla aina kun tarvittiin

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: ehdottomasti tarkempaa valvontaa oppilaiden toimintaan ja heidän mielentilansa ylläpitämiseen kannattaisi panostaa.

Risut ja ruusut Annille: ohjaus oli hyvää ja selkeää, paikalla aina kun tarvittiin, olisi ehkä voinut käydä jonkin sortin henkevä keskustelun motivaation menettäneen opiskelijan kanssa.

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Matkailun perustutkinto

Lukio

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Apua oli aina tarjolla kun sitä pyysi. Sitä ei kuitenkaan tarvinnut juuri pyytää, koska ohjausta oli juuri sopivasti.

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Ei valmiita aiheita! Ei ollut kiinnostusta järjestää tapahtumaa.. Kokemus oli minulle niin kamala, että en halua enää ikinä järjestää tapahtumia..

Risut ja ruusut Annille: Hän oli omistautunut jokaiselle ryhmälle. Minä henkilökohtaisesti sain hänen "huolenpidosta" tsemppiä omaan toimintaani!! Anni oli luottavainen ja kannustava ohjaaja, mutta osasi olla esimerkiksi tehtävien suhteen tarkka. Hän oli koko prosessin kulussa ajan tasalla ryhmien tekemisistä.

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: lukio

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: ei ollut pakko istua tunneilla jos oli muuta tekemistä mutta aina pysty soittaa ja kysyy ja olit paikalla sit jos tartti

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: vapaampi valinta tapahtuman aiheessa

Risut ja ruusut Annille: olit tosi kiva ja autoit aina jos oli jotain ongelmaa, ja sult pysty kysyy kaikkee ja valittaa jos siltä tuntu

Sukupuoli: Mies

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Voisi vähän aikaisemmin sopia koulujen kanssa tapahtuman järjestämisestä. Nyt se tuli vähän yllätyksenä ja siksi tapahtumalle saimme aikaa vain muutamia tunteja.

Risut ja ruusut Annille: Huonoista lähtökohdista hyvään tulokseen.

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Lukio,nyt olen ensimmäisen vuoden matkailun restonomiopiskelija

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Sain kaiken tarvittavan tiedon

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Kurssilla oli sopivasti tehtäviä ja lähiopetusta.Kurssin olisi voinut suunnitella paremminkin,en vieläkään täysin ymmärrä että mikä YYY-hanke on...

Risut ja ruusut Annille: Anni oli aivan mahtava ohjaaja,kuunteli jos oli jotain huolia tai sanottavaa.

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Lukio, Laurea amk opiskelija

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Noin kerran viikossa tavattiin kasvotusten ja oli aina mahdollisuus kysyä, jos tuli ongelmia.

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Vähemmän rajattuja tapahtumia kiitos.

Risut ja ruusut Annille: Anni oli kiva ja osasi ohjata todella hyvin.

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Valmistuin lukiosta keväällä 2008

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Mielestäni kurssi oli hyvä juuri sellaisena kuin se oli :)

Risut ja ruusut Annille: Anni auttoi aina kun tarvitsimme apua ja oli meidän tukena tapahtuma projektissa. Teki kaikkensa meitä auttaakseen. Kiitos!!

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: peruskoulu, lukio sekä ammattikoulu.

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Ettei kaikki ryhmät tekisi samanlaista tapahtumaa(kilpailu), mutta siihen sinä et tainnut voida vaikuttaa:D
 Risut ja ruusut Annille: Hyvä Anni:D! Kaikki asiat, mitä käytiin läpi, esitit selkeästi!

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Apua sai kuitenkin jos pyysi, mutta ei ollut pakko olla paikalla aina

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Ryhmien välille ei saisi tulla kilpailua eli ryhmillä pitäisi olla täysin erilaiset tapahtumat. Vapaammat kädet tapahtuman suunnitteluun.

Risut ja ruusut Annille: Oikein hyvin suoriuduit mielestäni. Ei varmasti ollut helppoa sinullekkaan, niin kuin kerroitkin meille. Osait olla kannustava ja piristit tunnelmaa :)

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

Oliko ohjausta mielestäsi: Sopivasti

Perustelu: Apua sai tarvittaessa

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: Enemmän opintopisteitä noin suuresta työmäärästä!

Risut ja ruusut Annille: Anni oli kannustava ja hyvin tavoitettavissa

Sukupuoli: Nainen

Mikä on koulutustaustasi?: Ylioppilas

matkailuvirkailija

Oliko ohjausta mielestäsi: Liikaa

Perustelu: Palautettavista tehtäviä liikaa tapahtuman suunnittelun lisäksi, mutta tukea Annilta tuli mukavasti!

Kehitysehdotuksia kurssin toteutukseen: avoimemmat kädet tapahtuman järjestämiseen->ei "pakkopul-
 laa"

Risut ja ruusut Annille: hienosti annoit tukea koko ryhmälle ja tsemppasit eteenpäin!